

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія» Травень 2006

Перший в Україні випуск українсько-голландської програми «Менеджмент в охороні здоров'я»

16 червня вперше в Україні в НаУКМА відбудеться перший випуск українсько-голландської магістерської програми «Менеджмент в охороні здоров'я». Випускникам Школи - магістрам менеджменту організації охорони здоров'я за результатами захисту магістерських тез 15 червня вручать дипломи. Це спільний диплом Національного університету «Києво-Могилянська академія» та Маастріхтського університету. Фахівці, яких готує програма, володіють сучасними знаннями з аналізу політики, економіки та управління і здатні відповісти на виклики системи охорони здоров'я. Випускники мають практичний досвід, визначену мотивацію до роботи в галузі охорони здоров'я, хотіли б впливати на політику галузі й прагнуть змін. Сьогодні випускники та інші учасники програми працюють, переважно, в міжнародних організаціях і проектах, приватних клініках, серед них - громадяни США та Канади.

З нагоди першого випуску магістрів менеджменту організацій охорони здоров'я буде проведено прес-конференцію (після вручення дипломів 16 червня з 11.00 до 12.00 в Галереї мистецтв по вул. Іллінській,9).

У прес-конференції візьмуть участь президент НаУКМА В'ячеслав Брюховецький, Міністр охорони здоров'я України Юрій Поляченко, керівник департаменту організації, політики та економіки охорони здоров'я та Почесний професор НаУКМА Вім Гроот, професор педагогіки в галузі охорони здоров'я Маастріхтського університету Хенк ван Беркель, керівник Школи охорони здоров'я НаУКМА Ірена Грига. Учасники поінформують про перспективи випускників на ринку праці, їх потенційну роль у трансформації галузі охорони здоров'я, значення програми для українського суспільства.

Прес-центр НаУКМА

Перед пам'яттю усі рівні

По різному сьогодні коментують події Другої світової війни 1941- 1945 років, та якими б не були ці коментарі, учасники тих подій кидали найкращі свої роки на жорна Перемоги. Сьогодні вони серед нас. Це Балагура Микола Якович, Руденко Іван Микитович, Толкачева Олена Степанівна, Горкун Марія Григорівна, Шиманська Олена Трохимівна, Соколов Микола Іванович

На світліні:
могилянців-ветеранів Другої
світової війни привітали з днем
Перемоги адміністрація та
студенти університету

Стор. 7

Програма докторських і магістерських нагород професора Яра Славутича при Національному університеті «Києво-Могилянська академія» оголошує конкурс на одержання двох нагород у 2006 році: одна докторська нагорода в сумі \$ 1000 для видання дисертації на тему з мови, мистецтва чи літератури української діаспори; одна магістерська нагорода в сумі \$ 750 на видання тези на тему з мови, мистецтва чи літератури української діаспори.

Термін подачі заявок - до 1 грудня 2006 року.

Додаткову інформацію можна одержати в службі віце-президента

У нашому випуску

Гуру маркетингу Філіпу
Котлеру присвоєно звання
Почесного доктора
НаУКМА!

Стор. 2

Тетра Пак Україна - НаУКМА:
філософія співпраці – довіра,
відкритість, поступ

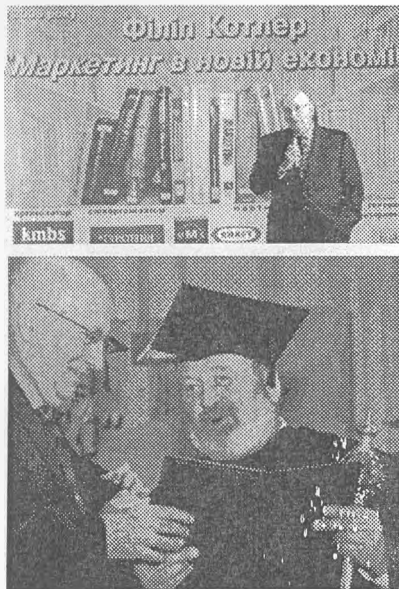
Стор. 8

Олександр Дем'янчук
Великий ярмарок на
політичному ринку
Стор. 5, 6

Леонід Залізняк
Між Сциллою давньоруської
народності та Харибдою
трипільської Арати
Стор. 11, 12

Публікації О. Дем'янчука та
Л.Залізняка заплановано в повній
версії у «Дзеркалі тижня»

Подія року

*Цей час, як і будь-який інший, —
вдалий, якщо ви знаєте, як його
використати*
Ралф Уолдо Емерсон

...Час зробив свою справу. Принаймні повноцінним керівництвом до дії вже не можуть бути книжки, за якими навчалися наприкінці 80-х — у середині 90-х років минулого століття. Сьогодні вони можуть хіба що давати уявлення про суть і принципи маркетингу. І, швидше за все, мав рацію дідусь Котлер, коли відмовився підписувати одному зі слухачів майстер-класу підручник «Основи маркетингу», написаний, як він сам зізнався, далекого 1967 року. Претендентові на автограф довелося купити книжку 2006 року видання.

Тому й закликає компанії краще вивчати веб-сторінки своїх конкурентів. Серед найрозкрученіших брендів він назвав рекламу горілки Absolut і Nemiroff. «За сильним брендом має бути сильна історія. Люди п'ють не просто горілку, вони п'ють розкручений бренд», — заявив відомий маркетинголог.

Нагадаємо, що Філіп Котлер регулярно проводить майстер-класи й виступає з доповідями в США, країнах Європи та Азії. Загальний наклад його книжок, виданих, до речі, двадцятьма мовами, перевищує три мільйони екземплярів. Як консультант він працює з такими відомими компаніями, як Fortuna 500, IBM, Honeywell, Motorola.

Мар'яна Мигаль. Легенда маркетингу Філіп Котлер — уперше в

Гуру маркетингу Філіпу Котлеру присвоєно звання Почесного доктора НаУКМА!

19 травня, на запрошення Києво-Могилянської Бізнес-Школи, НаУКМА відвідав засновник та професор Kellogg School of Management при Northwestern University, автор багатьох книг, консультант відомих компаній Філіп Котлер. Філіп Котлер регулярно виступає з майстер-класами та доповідями у США, країнах Європи та Азії. Загальний наклад його книг перевищує 3 млн. примірників, виданих двадцятьма мовами. В якості консультанта Філіп Котлер працює з такими компаніями, як Fortune 500, IBM, Michelin, Bank of America, Merck, General Electric, Honeywell, Motorola.

Вперше 18-20 травня Філіп Котлер відвідав свою батьківщину, Україну, адже батьки виїхали з України до США у 1920-х роках.

Мета візиту до НаУКМА — зустріч професора з представниками ділових кіл, студентами Могилянки та інших українських університетів. Кульмінацією інавгураційної лекції було вручення Філіпу Котлеру диплому Почесного доктора НаУКМА.

Відбулося також нагородження переможців конкурсу від Крафт Фудз Україна, що проводився спеціально для викладачів та студентів ВНЗ, які бажали відвідати публічну лекцію Філіпа Котлера.

Перше місце отримала команда НаУКМА у складі Сергія Зленка (ФПвН), Ореста Новосельського (ЕЕРС) та Олени Чекмезової (ЕЕРС). Детальніше:

http://www.ukma.kiev.ua/news/news_detail.php?id=507

http://www.kmbs.com.ua/news_content.php?Id=1556&ep=109

Так, темп життя невблаганний. І немає нічого надзвичайного в тому, що професор Філіп Котлер, проводячи в Києві на запрошення Києво-Могилянської бізнес-школи свій майстер-клас «Маркетинг у новій економіці», визнав, що тепер: — телевізійна реклама втратила свою ефективність; — просування товарів — слабе й зайве; — зворотний зв'язок на директмейл зменшився до кількох відсотків; — на 70—80% нових продуктів очікує провал під час їх виведення на ринок.

Сергій Следзь. Раніше підручники з маркетингу - нині музейні експонати // Дзеркало тижня. №20, 27 травня

...Його візиту в Україні, звідки родом Котлер, чекали 13 років. Нарешті він прибув до Києва, куди приїхав на запрошення Києво-Могилянської бізнес-школи. Як розповів сам маркетинголог, у Європу він вибирається не так уже й часто. «Щороку проводжу тут не більше як два тижні, бо дружина неохоче відпускає», — пожартував він. Але приїхати на землю своїх батьків — то свята справа. До того ж і привід був: панові Котлеру надали звання Почесного доктора Національного університету «Києво-Могилянська академія». Метою свого приїзду до Києва Філіп Котлер назвав зустріч із представниками українського бізнесу, обговорення проблем і тенденцій у маркетингу.

Щодо найближчих перспектив у розвитку маркетингу, Котлер прогнозує, що в цій сфері дедалі більше використовуватимуть Інтернет.

Україні// Без Цензури. 25 травня. <http://bezcenzury.com.ua/ua/archive/6858/facts/6874.html>

...Він — засновник Kellogg Graduate School of Management, його шість книг перекладено і видано у 58 країнах. Він консультує компанії, які входять до рейтингу Fortune 500. Він — Філіп Котлер, і він виступив із відкритою лекцією «Маркетинг у новій економіці» 19 травня 2006 року в Києві.

Докладніше про публічну лекцію Філіпа Котлера в Україні: [kmbs.com.ua/kotler](http://www.kmbs.com.ua/kotler).

http://www.kmbs.com.ua/news_archive_content.php?Id=1495&ep=255

...Професор міжнародного маркетингу Высшей школы менеджмента Дж.Л.Келлога при Северо-Западном университете. Получил степень магистра экономики в Чикагском университете и звание доктора философии. Котлер - автор многих книг по маркетингу и менеджменту, а также им написаны свыше 100 статей для ведущих журналов. Единственный автор, кто трижды удостоивался ежегодной премии Alpha Kappa Psi, присваиваемой за лучшую статью для «Journal of Marketing». Имеет множество званий и наград за выдающийся вклад в маркетинг.

Детальніше:

(Біографія) <http://www.ippnou.ru/biography.php?idarticle=000340>

На світлищах: Філіп Котлер і В'ячеслав Брюховецький.

Підготував сторінку прес-центр НаУКМА

Публічна лекція

Національний університет «Києво-Могилянська академія» приділяє значну увагу залученню до наукового і навчального процесу кращих інтелектуалів України і світу. Серед почесних докторів і професорів НаУКМА – Ліна Костенко, Іван Дзюба (Україна), Сергій Аверинцев (Росія), Лоуренс Майсек (Канада), Поль Рікер (Франція), Роланд Піч (Німеччина), Єжи Ключовські (Польща).

Черговою подією в НаУКМА у травні 2006 року була інавгураційна лекція «Виклики часу в кібернетичному просторі» Івана Сергієнка, академіка-секретаря Відділення інформатики НАН України, директора Інституту кібернетики ім. В.Глушкова, академіка НАН України.

«Виклики часу в кібернетичному просторі»

У сучасному суспільстві інформація є важливим і цінним ресурсом, а рівень розвитку країни оцінюється рівнем її інформатизації. Тому всі країни світу докладають чималих зусиль для забезпечення розвитку інформаційної сфери, створення відповідного комп'ютерного середовища. Зусиллями багатьох організацій, насамперед Кібернетичного центру НАН України, колективів учених і фахівців в Україні, створено платформу розвитку інформаційного суспільства. Її конструктивною відмінністю є створення високоорганізованої інфраструктури.

*З інавгураційної лекції «Виклики часу в кібернетичному просторі»
Івана Сергієнка*

– Шановний Іване Васильовичу, які напрями розвитку комп'ютерних технологій ви вважаєте за найперспективніші? І впродовж цього питання, яке з досягнень, точніше, яку з розробок галузі, в якій давно працюєте, ви вважаєте найважливішими?

– Розробляючи нову техніку, в тому числі й суперкомп'ютери, я вважаю, потрібно паралельно розробляти не тільки математичне забезпечення, яке сьогодні може бути товаром (якщо його розробити за міжнародними стандартами, то ним можна торгувати і заробляти для держави немалі гроші), а й новітні інформаційні технології.

Зараз важливо зрозуміти, що ми маємо розробляти ті комп'ютерні технології, які найбільше потрібні для нашої держави. Такі технології вкрай

потрібні, наприклад, Міністерству економіки, особливо для виконання завдань, що стоять перед цим міністерством. Наша банківська система досить-таки розгалужена, але який же безлад у цій галузі! Проте все це можна автоматизувати, розробити вже згадувані технології хоча б для того, щоб люди не виходили потім на маніфестації. Такі технології можуть розробити лише математики, програмісти, спеціалісти з математичного моделювання. І якщо робити це разом, то не треба гнатися за надпотужністю цих суперкомп'ютерів. Достатньо того, що зараз є в Інституті кібернетики. Математичного ж забезпечення сучасних комп'ютерних технологій якраз не вистачає.

Але нам треба вміти конструювати й різні сильні комп'ютери з різними можливостями, в тому числі й суперкомп'ютери, щоправда, враховуючи досвід наших сусідів. Наприклад, у російсько-білоруський потужний проект «Скіф» вкладено значні гроші. Був задум його продати, заробити на цьому добрий капітал, так як це роблять IBM, Intel. Але, як на мене, там не підійшли до справи комплексно і розробили лише могутню основу комп'ютера, а інтелектуальними комп'ютерними технологіями його не наситили. І якщо в такому вигляді, скажімо, ті самі білоруси отримали такий комп'ютер, то його потужність використовується на 25–30 відсотків. Щоб задіяти його вповні, треба розробити відповідну комп'ютерну технологію. Інакше це означатиме запуснути в поле могутній трактор, а плуга до нього не причепити.

Не думаю, що сусіди не змогли передбачити таку ситуацію, скоріше так трапилося тому, що значна частина молодих програмістів у Росії фактично перейшла працювати на фірми (зарубіжні в основному). Там вони заробляють добрі гроші, в кілька разів більші, ніж може офіційно заплатити російська держава в інститутах. І нікому було його розробити по-справжньому (незважаючи на те, що в Росії є досить потужний Інститут ім. Дорогіцина; є й інші інститути, які б могли розробити подібні технології). Така ситуація і в Білорусі.

Наша комп'ютерна техніка, можна так сказати, як розвивалася, так і розвивається. Хоча, якщо ми візьмемо участь у змаганні з метою зробити свою елементну базу, наприклад,

американського або японського рівня, і для цього сконструюємо кращі ноутбуки чи надмалі комп'ютери – це найближчим часом нічого не змінить. Бо в цій галузі, в елементній базі, ми відстали не просто на кілька років, а на набагато більше. І ми живемо зараз у ринкових умовах, де є розподіл праці: в кого що краще виходить, той тим і займається. Але не треба забувати,

якщо ми потрапимо на цей ринок і все тільки купуватимемо, самі нічого не виробляючи, то матимемо великий ризик отримати статус відсталого країни.

А те, що є в нас зараз у галузі інформатики – це наші золоті математики, програмісти, наша фундаментальна наука, що постійно розвивається (маю на увазі не тільки математику, а й інші дисципліни). Це стосується і біології, і хімії, і філології. Наші спеціалісти зараз активно працюють над корпусом української мови разом із ученими-мовниками. Україна не має власного мовного корпусу, і через це українська мова ще не комп'ютерна мова донині. Але для того, щоб виправити становище, можливості в нас є. Потрібні тільки чіткі рішення урядових структур і наші зусилля. Тоді українські програмісти отримають забезпечення, і воно стане невід'ємною частиною математичного забезпечення фірм, тих самих Microsoft чи Motorola, а ми користуватимемося їх продукцією на пільгових умовах і не купуватимемо її за кордоном.

Друге питання стосувалося найважливіших розробок. Мені здається, що один із найвагоміших результатів, що цінується в світі, — це серія робіт у галузі теорії оптимізації, що підготувала наша наукова школа. Це методи й розробки, що застосовуються в комп'ютерних технологіях. Це якраз те поле, що цікавить закордонних спеціалістів, на якому ми виграємо різні гранти й маємо різні можливості. Це лише один із таких напрямів, хоча я можу назвати ряд інших речей. Візьмімо медицину, дослідження роботи мозку людини.

Продовження на наступній стор.

Публічна лекція

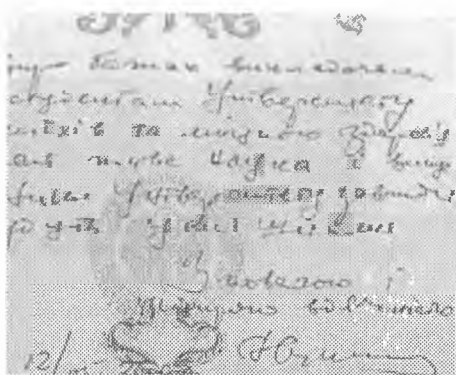
Наші спеціалісти в Інституті кібернетики розробляють систему, з допомогою якої можна заміряти наднизькі магнітні хвилі, що їх випромінює кожний орган людини. І замість того, щоб лікувати людей після інфаркту, ускладнень стенокардії, можна з допомогою такого апарату досліджувати ці хвилі, виявляти схильність до цих захворювань і попереджувати серйозні захворювання, а не лікувати їх тоді, коли вже є реальна загроза для життя. Конструкцію цього приладу (він досить дорогий) ми розробили разом із інститутом ім. Стражеско. Зацікавленість до нього проявили і фінансово підтримали нас німці, ки-

вами можна погодитись, але те, що стосується медицини... Це прорив. І сьогодні будь-хто може пройти в інституті Стражеско ґрунтовне обстеження. Думаю, що з часом після певного періоду використання приладу в медичних закладах, їх випускатимуть усе більше, і працюватимуть вони не тільки в Києві, а й в обласних центрах. І, сподіваюся, що процедура обстеження буде більш-менш доступною для багатьох.

Але є багато речей, що стосуються культури, тієї ж мови, її розвитку. Я згадав про корпус мови, згадав і те, що на сьогодні є в нас досить серйозні словники вже в

допомоги зробити це практично неможливо. Що можуть у суто економічному плані давати наші галузь, наука, наші програмісти? Моя відповідь така: за підготовкою спеціалістів, програмістів наша держава – четверта країна в світі після Америки, Індії та Росії, тобто потенціал великий. Індійські програмісти в бюджет держави, працюючи на зарубіжних фірмах, за рік дають приблизно стільки коштів, скільки закладається в бюджет України. За останній рік вони дали близько \$ 9 млрд. Якби було правильне державне регулювання нашої праці, використання кадрів, то можна було б отримати значні кошти. Відсікається ціла сфера, ціла група населення, зокрема сільського населення. Це

«Виклики часу в кібернетичному просторі»

тайці, японці. Такі прилади сьогодні є не тільки в інституті ім. Стражеско, де обстеження пройшли вже понад 2 тисяч осіб. Так що це дуже важливий апарат. До речі, цього року таку працю ми висунули на державну премію.

— Іване Васильовичу, ваша лекція в Могілянці багатьом надала впевненості в тому, що, як і революції, наукові відкриття і винаходи роблять, перш за все, романтики — в найкращому розумінні цього слова. А от плодами їхньої діяльності, як і революцій, дуже часто користуються зовсім інші люди з зовсім іншою метою. От, скажімо, ви кажете про медицину; це справді надзвичайно важлива річ, але, як завжди, тільки невеликий відсоток скористається — зі справді благородною метою — вашими відкриттями. Всі ж інші використовуватимуть їх для вічної молодості, для вічного життя, одне слово, для усіляких, м'яко кажучи, дурниць і навіть не прогнозованих речей. На вашу думку, чи мають хвилювати ці речі людей вашого профілю, вашої сфери діяльності взагалі?

— Якоюсь мірою я розумію, що з

комп'ютерному варіанті, але ж корпус мови — це не тільки словники. Це значно ширше. У таких мов як німецька, англійська, польська, корпуси вже досить серйозно побудовані, розвинуті. Скажімо, в галузі культури дуже багато речей, що іноді можуть просто безслідно зникнути. За допомогою комп'ютерних засобів можна їх відтворити в цифровому варіанті, можна краще голос записати. Є сьогодні такі можливості в інформатики. Крім того, не лише в медицині, а й у культурі можна також дуже багато чого зробити корисного.

Те ж саме з навчанням. Ви ж знаєте, що є проблема дистанційного навчання. Спеціалісти зосереджуються, як правило, в центрі. А от у таких містах, як Бердянськ, Глухів фактично бракує. То зараз уже можна залучити наших спеціалістів — за допомогою методів дистанційного навчання. Ця проблематика в інформатиці інтенсивно розвивається. Є методи, що використовуються і в нас у міжнародному навчальному центрі, про який я тут згадував, зокрема в Інституті прикладного системного аналізу. Цим усім, як загальнодоступним, можна скористатись.

— Ще одне питання щодо інтелектуалізації комп'ютерів. В Японії, наприклад, було розпочато і призупинено проект симбіозу нервових клітин і комп'ютерних процесорів. Чи можливо на теренах України відновити цей процес, щоб комп'ютери досягли рівня людини?

— Це складне питання. Теоретично можна про це говорити, а до практичного вирішення, як на мене, далеко. В Японії на ці речі витрачаються значні кошти. У нас без закордонної

дуже негативний симптом. Він позначиться, врешті-решт, і на науці, і на наших досягненнях. Бо, як відомо, таланти розподілилися десь приблизно однаково по різних групах населення і по регіонах. Я думаю, що над цим потрібно замислитися і нашим політичним діячам, і всім, хто має можливість впливати на процес. У цій галузі потрібні дуже великі зміни.

— Американські вчені проводять активні дослідження пов'язані з розширенням свідомості людини. В основі їх лежать комп'ютерні технології. Якщо йти за цією логікою, то чи коректно назвати людину біологічним комп'ютером?

— Я думаю, що можна так сказати.

Публікацію підготували

Таїсія Шаповаленко,
Олеся Гоменюк,
Іван Жежера

На світлинах:

Почесний професор НаУКМА,
директор інституту кібернетики Іван
Сергієнко та декан факультету
інформатики НаУКМА Микола
Глибовець (стор.3);

У Хвальній книзі університету
Почесний професор НаУКМА
Іван Сергієнко залишив такий запис:

«Щиро бажаю викладачам та
студентам університету успіхів та
міцного здоров'я. Хай живе наука і
випускники університету завжди
будуть успішними».

Точка зору

Ця стаття адресована в першу чергу непрофесійним читачам, проте і політологи також, сподіваюся, щось з неї собі запозичать. Можливо, комусь мої міркування видаватимуться наївними, нереалістичними, проте вони не менш реалістичні, аніж банальності, що їх просторікують «видатні політики» з екранів телевізорів чи сторінок газет. Епоха правління людьми поступово відходить у минуле, пересічні громадяни все частіше стають безпосередніми учасниками процесу управління життєдіяльністю свого суспільного середовища, і їм варто глибше розуміти сенс і перспективи

Великий ярмарок на політичному ринку

того, що відбувається в глибині нашої політичної системи.

У цій статті ми поговоримо про політику як підприємницьку діяльність. Можна уявити собі політичні партії у вигляді фірм на зразок відомих багатьом Бюро добрих послуг, що прагнуть обслуговувати – не безкоштовно – простих громадян у їхньому політичному, економічному, соціальному, культурному житті.

Хто з класиків сказав, що немає практичнішої речі, ніж хороша теорія? Спасибі йому за те, що залишив теоретикам хоч якісь надії висловитися, бо з-за широких впевнених у собі спин політичних технологів та оглядачів поточних подій вони не часто можуть пробитися до читача зі словом теоретичного узагальнення. Непомітно Україна опинилася у цілковито новій ситуації порівняно з будь-якими іншими попередніми виборами. Справа не лише в політичній реформі, яка і формально, і фактично змінила розподіл головних акторів процесу прийняття політичних рішень, а в тих можливостях залучення до цього процесу ширших класів і груп суспільства, які вона (реформа) відкриває. Щойно відгримів, відспівав і відтанцював великий ярмарок, на якому політичні актори продавали себе, свої ідеї, плани, програми, що їм хочеться реалізовувати, специфічні управлінські послуги, які вони готові хоч зараз надавати всім, хто заплатить своїми голосами.

В українській науковій і публіцистичній літературі «політичними рішеннями» називають всі рішення, ухвалені всередині політичної системи. Серед них особливе місце посідають рішення, що справляють довготривалий вплив на ті чи інші сторони суспільного життя – економіку, соціальну чи освітню сферу, тим самим вводячи в дію нову чи змінюючи нинішню державну політику.

За п'ятдесят із невеликим років офіційного існування науки про публічну політику (саме так її на-

зивають в англійських країнах, визнаючи те, що вона здійснюється в інтересах «публіки» – суспільства, на протиположний терміну «державна політика», що підкреслює визначальну місію держави в її розробці та здійсненні) були розроблені різноманітні моделі, що пояснюють процеси публічної політики і дають змогу зробити певні наукові передбачення подальшого перебігу подій. Перші «державницькі» уявлення про публічну політику, які можна описати коротко словами Тома-са Дая – «те, що уряди вирішують робити або не робити», породили модель «чорної скриньки» (системи прийняття політичних і управлінських рішень)

та раціонального (начебто) вибору, який (нібито) здійснює ця скринька. В цих моделях суспільству відводилася роль ОБ'ЄКТА, який вимагав задоволення владою своїх інтересів шляхом виконання політичних дій. Але вже дев'яності роки ХХ століття побачили, як суспільство почало відігравати значно активнішу роль в управлінні своїм життям, і на світ з'явилися моделі мереж і спільнот політики, а видатні вчені-філософи запропонували комунітаризм і комунікативізм як основу вироблення і здійснення публічної політики в постіндустріальному суспільстві.

У цій статті я хочу розглянути політичні події останніх років з точки зору зміни моделей і підходів до публічної політики, спробувати пояснити нинішню ситуацію й передбачити можливі наслідки як у найближчій перспективі, так і віддаленому майбутньому.

Політичні підприємці, політичний ринок, державна/публічна політика і демократія

Почнімо з останнього – демократії. За одним з визначень, демократія – це свобода робити за власним вибором будь-що з того, що в явному вигляді не заборонено законом. Тобто, ступінь демократії певною мірою визначається і тим, які закони (інакше кажучи, які політичні рішення) ухвалюють ті, хто отримав із рук виборців право на це. Відповідно, ми – виборці – масмо обирати тих, хто ухвалюватиме зручні й бажані для нас закони, формуватиме і здійснюватиме публічну політику (відома в науці модель суспільного вибору).

Допоки ми жили в умовах марксистської, плюралістичної або елітистської політичної системи, нам було не те що байдуже, хто правитиме нами, – ми прекрасно розуміли, що яким би не був наш вибір, все одно «нагорі» вирішать по-своєму. Один з українських телеканалів як закляття повторював раз по раз: «Лише раз на дванадцять годин за чотири роки влада

залежить від нас». Звичайно, це була брехня – навіть ті дванадцять годин влада від нас не залежала. Аж тут гримнув Майдан.

Ні помаранчеві, ні біло-сині не усвідомили, що в якийсь момент часу, простягнувши руку по допомозі до населення, вони з пересічних політиків перетворилися на політичних підприємців, арена політичної боротьби – на політичний ринок, а політична боротьба – на політичні переговори. Раптом у деяких політичних партій з'явилися більш-менш постійні «покупці» чи «споживачі», для яких політичний товар, запропонований конкретними політиками, виглядав привабливо, і які почали приносити цим партіям «політичний прибуток».

В українському медійному дискурсі з'явився термін «венчурні партії». Журналісти, в абсолютній своїй більшості невігласи в політичній науці (не плутати з «політологією»!), чи то самі не зрозуміли, чи не схотіли пояснити його своїм читачам і вживали цей термін так само наважання, як і слова «прагматичний уряд», «порядок денний» та інші. Це означає «підприємницькі партії» – не плутайте з партією(ями) бізнесменів/підприємців. За висловом американського вченого Кінгдона, «Політичні підприємці – це люди, які прагнуть інвестувати різного виду ресурси у сподіванні повернення їх у майбутньому у вигляді сприятливих для них публічних політик». Тобто, такі партії чи політичні діячі схильні вкладати в суспільство ідеї, матеріальні, фінансові, людські та інформаційні ресурси для забезпечення власного добробуту шляхом задоволення потреб тих чи інших груп у політичних та адміністративних послугах. Зрозуміло, що лише великі корпорації можуть робити справді значні інвестиції у вирішення суспільних проблем задля досягнення своїх політичних, економічних чи якихось інших цілей. При цьому корпорації вже не можуть, як раніше дрібні політичні партії, покладатися на власні ресурси – навіть Ахметову чи Порошенку не під силу наодинці утримувати діяльність Партії регіонів або «Нашої України», не кажучи вже про кадрові інвестування, народження, розвиток і реалізацію ідей, професіональне забезпечення й менеджмент на всіх рівнях суспільства. Таким чином, з одного боку, провал дрібних партій (принаймні 35 з усього виборчого переліку) або партій, у яких не було чітко окресленого політичного товару (Народний блок Литвина), був цілком очікуваним, враховуючи утвердження в пост-Майданній Україні корпоративістської політичної системи, а з іншого боку, цей

Продовження на стор. 6

Точка зору

Продовження. Початок на стор. 4
провал засвідчив її яскраво виражений корпоративістський характер.

Вигода, важливість і потреба підтримки населенням корпорацій яскраво ілюструється оприлюдненими ЦВК даними про витрати політичних партій і блоків на виборчу кампанію загалом і в розрахунку на один голос. Хоча найбільші витрати зробили «регіонали», вони досягли і найбільшого результату, і високої ефективності, а взірцем у досягненні народної підтримки став БЮТ, чия ефективність найвища. А, скажімо, Народний блок Литвина і «Не Так!», витративши лише у 3-5 разів більше за БЮТ, мають ефективність у 50-70 разів нижчу! В умовах плюралістичної чи елітистської політичної системи лише комуністи могли похвалитися такою ефективністю.

З іншого боку, яка вигода суспільству, нам, простим громадянам, від утвердження корпоративізму в українській політиці? Щоб відповісти на це, застосуємо модель економічного ринку до політичних процесів. Як уже згадувалося, політичні партії пропонують себе виборцям (споживачам) як провайдерів політичних та управлінських послуг. У марксистській, плюралістичній та елітистській політичних системах в умовах жорсткості управлінської структури й дефіциту ресурсів виборці (споживачі) не мали реального вибору. Фактично ж, як уже було показано, монополія на політичні й адміністративні рішення залишалася за виконавчою владою, яку населення не обирало. Тому різні «політичні підприємці» пропонували практично однаковий «товар», і значення мала його «обгортка» і «реклама», тобто політичні технології й маніпуляції масовою свідомістю. Виняток становили хіба що комуністи і націонал-демократи, які вирізнялися досить чіткою ідейною позицією й мали своїх постійних «споживачів», проте їхні ніші на політичному ринку знаходилися на значній відстані від центру ухвалення рішень.

У результаті політичної реформи і впровадження пропорційного принципу виборів на політичному ринку з'явилися декілька (як показало життя, п'ять і трішечки) політичних підприємців зі своїми політичними вертикалями, своїм досить чітко окресленим політичним товаром і розгалуженою мережею його збуту. Ба більше, ці політичні підприємці знайшли своїх постійних споживачів, інтереси яких вони зобов'язалися задовольняти. Для Партії регіонів це налякане недолюгою «українізацією» й перспективами європеїзації, виховане російськими ЗМІ, позбавлене сталінської індустріалізацією культурних коренів і пристосоване до життя за зарплатню робітничого населення Сходу і Півдня. БЮТ знайшов споживачів своїх політичних по-

слуг серед критично налаштованої частини населення центру України, де популярні соціал-демократичні ідеї й принципи (прошу не плутати з відверто консервативною СДПУ(о)). «Наша Україна» зуміла утримати біля себе частину ірраціонально-патріотичних антиросійських прихильників помаранчевого Майдану. Соціалісти стабільно зберігають репутацію «селянської» партії. І, нарешті, КПУ неминує мала прийти до отриманого результату – тривале перебування в опозиції, як того вимагають догмати ідеології, примусило багатьох колишніх прихильників шукати нового «провайдера», і навколо партії залишилися виключно її вірні послідовники.

Круглий стіл із гострими кутами

Кожний політичний підприємець має політично-управлінську вертикаль («ділерську мережу»), і це також радикально відрізняє корпоративізм від усіх інших типів політичних систем. Тепер виконавча влада не зможе диктувати «прагматичні» рішення владі законодавчій, оскільки потужні підприємці, з яких складається і одна, і друга влада, мають свої політичні вподобання, представляють інтереси своїх клієнтів, на підтримку яких розраховують і в майбутньому, а отже, можна було б найближчим часом очікувати або революції (малоімовірна, проте не така вже й неможлива перспектива), або (скорше за все) постійно діючих переговорів, причому на всіх рівнях – найвищому, обласному, міському чи районному і місцевому/сільському. Цікаво, як буде діяти складена майже виключно з «регіоналів» донецька чи луганська обласна рада у відповідь на рішення «помаранчевого» парламенту чи Кабміну? А якщо реалізується проект КНУР, то якою буде реакція з боку місцевих рад, складених з представників БЮТ і Пори-ПРП? Як у будь-якому разі діятимуть на місцевому рівні партії, що не мають своїх представників у центральних органах влади? У кожному разі, або війна, або переговори, бо, схоже, троцькізмом у нас мало хто хворіє, а отже, важко очікувати варіанту «ні війни, ні миру, договору не підписувати, армію розпустити». Я схильюся до переговорів – дуже вже багато опинилося в політиці бізнесменів, яким для збагачення потрібен спокій.

Процес вироблення і здійснення публічної політики в умовах корпоративізму містить помітну «горизонтальну» складову в сукупності акторів політики, до якої приєднуються ділові й недержавні (у тому числі міжнародні) кола, а також актори різних рівнів уповноваження. Безперечним позитивом корпоративістської системи є її відкритість, відносна прозорість, внаслідок чого можна очікувати низького рівня «соціальної ентропії»** або, кажучи в термінах політичних наук, високої партисипа-

торності (учасницької активності) населення, його політичного структурирування і в кінцевому підсумку утворення динамічного демократичного громадянського суспільства. Тобто, можна сказати, що суть корпоративізму полягає у створенні можливостей для співпраці держави й особистості у виробленні публічних політик. Ці можливості забезпечуються існуванням «політичних підприємств» з їхньою ієрархією, яка носить і політичний, і адміністративний характер, а також осередків вираження і захисту інтересів суспільних/етнічних груп і окремих громадян.

Звичайно, як і будь-яка інша модель, корпоративізм не відображає адекватно тих процесів, що насправді відбуваються у правлячій верхівці. Безумовно, як і будь-які підприємці, політики прагнуть монополізувати свій сегмент ринку, тобто, захопити право продавати споживачам лише свій товар. Мрії про політичну монополію чітко простежуються в заявах і Президента, який наголошує на єдності законодавчої й виконавчої влади на основі його програми, і лідера регіоналів, у якого для об'єднання є інші підстави. Навіть розмови і дії стосовно опозиції прямо випливають з прагнення до монополізації, оскільки інституційована опозиція отримає свій сегмент ринку і за законом не претендуватиме на чільне місце за владним столом, принаймні до наступних виборів. Політологи нині мало уваги звертають на «електорат», повторюючи помилку півторарічної давнини й не вбачаючи у місцевих громадах конкурентів великим політичним корпораціям. А дарма.

Місцеві органи управління найближчим часом опиняться за столом переговорів разом із потужними центральними гравцями. З іншого боку, місцеві ради і виконкоми при них найближче знаходяться до населення, до людей, і можна сподіватися на зростання нашого з вами безпосереднього впливу на їхню діяльність, а через них – і на діяльність центральних органів управління суспільним життям. На цьому можна було б поставити крапку, але здивований читач запитає: «А де ж прогноз про те, що каже Ющенко, зробить Тимошенко чи подумає Янукович? Якою буде коаліція та опозиція? Як житимемо далі?» Любі друзі (це не плагіат, я щиро), навіть після статевого стосунку із дев'ятьма чоловіками жінка не народить за місяць. Нам, громадянам, потрібен час, щоб далі вчитися розбиратися в тому, хто нас і як можна їх. Нам потрібна політична освіта, джерелом якої стане не якась одна політична сила, а уся політична система. А розум у нас є. Ми ж бо українці – включно з росіянами, євреями, поляками, арабами й усіма іншими, тими, хто хоче добре жити в багатій Україні.

Олександр Дем'янчук,
зав. кафедри політології НаУКМА

Дати

День Перемоги

Микола Вінграновський

Ярами бурими, гнідими
Тумани впали, поповзли,
Німотні тіні заходили
Сліпого попелу й золи.

Який поріг? Нема порога.
Де родовід? — не доведу.
Цілує тихо Перемога
Губами білими Вдову.

А горе горя ще народить,
В порожній вигляє рукав:
Стоїть народ мій і народи
Із похоронкою в руках.

Лежать руйновища, затихли,
Зозулі лет — ні в тих ні в сих.
Земля — могила для загнблх.
Земля — землянка для живих.

І лиш сльоза з пожеж іржава
Таку ж іржаву доганя —
До смерті стомлена держава
У плуг корівку запряга.

Народ піврукий і півногий
Пита — кого? чого — пита?
Вдова цілує Перемогу
У перепалені вуста...

Погиб народ. Не стало знаку.
Одна ознака — був такий.
Під мерехтінням Зодіаку
Вербові капці і ложки.

І тут, коли, коли вже мури
На нас дивилися віки —
В дитдомі, в гільзі, у латурі
Народ нам зав'язав пупки:

Малі-маленькі — більші-менші,
Дезинфіковані вапном, —
Так стали ми, народоперші,
Його незаскленім вікном.

Тотальної погуби-згуби
Ребристе в лишаях дитя.
І цілували наші губи
Вдова-Любов, Вдова-Жигтя.

Багато вже сказано про День Перемоги, а сьогодні болючим залишається питання про примирення ще й донині вороже налаштованих одне до одного вояків УПА та Червоної Армії. А якщо добре подумати, то можна припустити, що ділити їм нині практично нічого крім нав'язаного одне одному взаємною пропагандою мотлоху. Чи так це?

З одного боку — так, з іншого — ні. І цікавий насамперед той факт, що обидві точки зору, маючи право на існування, ніколи не будуть визнані цими ідеологічними ворогами (не хочеться вживати означення «непримиренними»!). Ризикуючи певною мірою викривити реальний стан речей, ми все ж не підємо проти істини в тому, що росіяни у глибині душі щиро вірять, що саме вони виграли війну і врятували Радянський Союз від поневолення і розгрому нацистами. Крім того, вони не жаліють сил для того,

аби зайвий раз нагадати про свою першість у Східній Європі. І це тим часом, як «старший брат» порівняно з Україною й Білоруссю зазнав найменших втрат і його територія не була окупована повністю, на відміну від своїх сусідів. Звісно, ніхто не збирається відбирати статус міста-героя в Москви, Санкт-Петербурга і Волгограда, зважаючи на людські жертви і масштаби руйнування міст за часів окупації. Але небагато з нас, зваживши всі «за» й «проти», все ж поставлять насамперед — Київ. Київ, що має право не лише стояти в одному ряді з іншими містами, що колись належали до СРСР, а й серйозно претендувати на лідерство в категорії живих післявоєнних легенд країн Східної і Центральної Європи...

Перед пам'яттю всі рівні

На деякий час повернімося до офіційної статистики щодо втрат «трьох братніх народів» у Великій Вітчизняній війні. Ми часто чуємо цифру — 20 мільйонів чоловік, і деякі дослідники свідомо ототожнюють цю цифру з реальними втратами самої лише Росії. Про абсурдність такого твердження не повторюватимуся, а лише процитую відомого історика історії Другої світової війни, професора Лондонського університету Нормана Дейвіса: «Така статистика не може бути надійним джерелом. Вона, скоріше, перебільшена, оскільки нерідко дослідники припускаються серйозної помилки, ототожнюючи Радянський Союз із Росією. Тому 20 мільйонів — це загальна і, до того ж, не уточнена кількість жертв війни».

Хотілося б звернути увагу на вже далеко не нову проблему — питання «європейської» традиції святкування Дня Перемоги. Простіше кажучи, відзначення його восьмого, а не дев'ятого травня. І хоча наша влада нібито офіційно дотримується курсу президента на Європу, і український народ, за обіцянками Ющенка, має право, скоріше — мусить відчувати себе частинкою ЄС, ця традиція прийде до нас і укоріниться на цих землях ще не скоро. Річ у тім, що на її шляху стоїть надзвичайно потужна перешкода. Потужна настільки, що важко собі уявити. Чому? А тому, що вона — жива. Невже ті, хто вижив після шквалів війни, просто так дозволять переносити цю символічну для них дату, з якою в їхньому житті пов'язано занадто багато? Дату, що несе в собі сльози, сміх і кров — свою й чужу? Дату, якої вони із властивими лише їм почуттями чекають щоразу, аби знову й знову щороку бачити те саме сонце, що засіяло для них як ніколи яскраво саме 9, а не 8 травня... Не буде те 8 травня свят-

ковим днем у календарі; принаймні не буде доти, поки житимуть наші ветерани, для яких свято насправді настало на день пізніше, ніж загалом для Європи. Та й навіщо руйнувати одну традицію заради іншої? Тим паче, що цій, ще радянській традиції уже 60 років. А час із пам'яті стерти найважче, якщо взагалі можливо...

Ось зовсім недавно Президент України підняв питання про примирення живих учасників бойових дій війни 1941-45 років, тобто воїнів УПА та Радянської армії. Про подібне, мабуть, не мріялося його попередникам. Не в тому сенсі, що вони не могли цього зробити (хто б їм тоді в такому випадку завадив?), а в тому, що вони мали інші орієнтири і, відповідно, займалися зовсім іншим. Згадаймо — не в останню чергу саме завдяки зусиллям Ющенка колишніх вояків УПА на

Волині визнано повноцінними учасниками бойових дій. Він же цього року врешті-решт заговорив про те, що російському й українському народам пора потиснути одне одному руки і зробити те саме для українців і поляків, між якими ще довго затгуватиметься трагічна прірва кривавого інциденту — жаху різанини на Волині 1943 року.

До речі, перші і, здавалося б, досить упевнені кроки на шляху подолання цієї прірви вже зроблено. А горда «єдина й неподільна» тим часом мовчить, як риба. І незрозуміло, чи взагалі колись заговорить про подібну акцію примирення. В такому разі для неї не виключений варіант ізоляції від Європи (хоча в неї залишиться могутній союзник, роль якого незмінно відіграє Китай), в якій вона сама буде винна. А треба не так уже й багато — лідери обох держав мають піти на переговори, залучивши до них колег із Польщі й Білорусі. Німці, що зазнали поразок у двох світових війнах, 9 травня 2006 року відкрили в себе вдома, в Берліні, пам'ятник замордованим під час війни циганам, визнаючи тим самим провину своїх попередників і запрошуючи скривджений колись народ до примирення. Проте це для Росії (що, не закриваємо очі на правду, прямо причетна до багатьох історичних катастроф українського народу, зокрема, і трагедій часів Великої Вітчизняної) з її природною непоступливістю аж занадто. Нині одиниці з-поміж представників російського народу толерантно простягнуть руку своїм колишнім ворогам. І чи увійде до Кремля новий президент, що виявить ініціативу до таких переговорів, а тим паче — до примирення?...

Іван Жежера,
студент ФГН-1

Стратегічні проекти

Оголошення проекту
«Стипендійний фонд компанії
Тетра Пак Україна»

Тетра Пак Україна - НаУКМА: філософія співпраці – довіра, відкритість, поступ

Тетра Пак Україна продовжує традицію тісної співпраці з університетом. За вагомої підтримки компанії було реалізовано проект Студентського Інтернет-центру, компанія долучилася до устаткування нового корпусу Бакалаврської бібліотеки Академії. У травні 2006 року компанія впровадила Стипендійний фонд для професорсько-викладацького складу кафедри філософії факультету гуманітарних наук НаУКМА.

Заснування Стипендійного фонду – ще один вагомий прояв підтримки з боку компанії соціального розвитку. А це є, в свою чергу, невід'ємною частиною корпоративної філософії. Компанія робить цим свій внесок у розвиток освіти, ринку, створення здорової ділової атмосфери в Україні, ділиться своїми знаннями, досвідом і прикладом ведення бізнесу, його основними ціннісними орієнтирами: свобода та відповідальність, партнерські відносини із замовниками, постачальниками і колегами, творчість і новаторство, довгострокові перспективи.

Заснування Стипендійних фондів для професорсько-викладацького складу, формування Ендавменту університету – стратегічний вектор розвитку університету і його формування та підтримка тісних стосунків із фундаторами фондів – наша спільна справа.

В акції проголошення проекту, що відбулася в Галереї мистецтв взяла участь: В'ячеслав Брюховецький, президент НаУКМА; Наталія Рудьова, директор з людських ресурсів компанії Тетра Пак; Наталія Шумкова,

віце-президент із розвитку НаУКМА; Валентин Гусєв, завідувач кафедри філософії та релігієзнавства факультету гуманітарних наук НаУКМА

Компанію Тетра Пак представляла Наталія Рудьова, директор із людських ресурсів. У своєму виступі вона сказала:

– Сьогодні компанія Тетра Пак Україна – одне з найбільших

підприємств і бізнесів в Україні. 16 років тому компанія починала свою діяльність зі створення виробництва, сьогодні вона має в Україні фабрику по виробленню пакувального матеріалу. У нас дуже давні зв'язки з Києво-Могилянською Академією, і не тільки через якісь проекти, а найбільше через ваших випускників. Один із перших ваших випускників 1997 року, Павло Шевчук, зараз працює в компанії Тетра Пак в Індонезії на посаді комерційного директора, комерційним директором він став у нашій компанії, в 2002 році, коли йому було 28 років.

Я думаю, що його успіх у тому більшою мірою визначений чудовою школою Києво-Могилянської Академії. Вибір із підтримки цієї програми саме тут був абсолютно свідомий, ми робили це з розумінням, дослухаючись до ваших порад і зауважень, певною мірою, і абсолютно поділяю і особисто, і від своєї компанії, що світоглядні цінності, речі, вони є засадничими і впливають на успішність країни, а не тільки те, що може створити матеріально. Ці духовні цінності часто можуть переважити; і Києво-Могилянська Академія може бути чудовим прикладом цьому.

Ще раз дуже дякую вам і сподіваюсь на подальші стосунки.

На світліні:

Наталія Шумкова, Валентин Гусєв,
В'ячеслав Брюховецький, Наталія
Рудьова.

Прес-центр НаУКМА

«Graduate recruiting» в Україні

У межах напряму «Твори себе сам» проекту «Обирай серцем» відбувся тренінг «Вакансії. Резюме. Аплікаційні форми», який підготував та провів Леонід Давидов, менеджер з управління людськими ресурсами компанії Procter&Gamble, однієї з найперших компаній – партнерів Центру кар'єри та працевлаштування студентів НаУКМА.

Наші інтерв'ю

Леонід Давидов: «Якщо людина протрималась у компанії перший рік, її шанси подальшої успішності значно зростають»

Які загальні тенденції з підбору персоналу переважають на сучасному ринку праці? Які з них використовує ваша компанія?

Однією з найголовніших тенденцій у цій сфері сьогодні вважається «graduate recruiting» (набір молодих співробітників одразу після закінчення університетів із подальшим навчанням та розвитком їх кар'єри). Цю систему почали широко використовувати і великі національні компанії, слідом за міжнародними. Це говорить про те, що схема надійна. До речі, саме Проктер енд Гембл одна з перших почала проводити програму «graduate recruiting» в Україні.

Скажіть, будь ласка, з вашого досвіду – який метод підбору персоналу є найоптимальнішим?

Наша схема достатньо прозора: даються оголошення про вакансії, далі кандидати заповнюють анкети на сайті компанії, потім ми проводимо тестування та ряд співбесід... Ми розміщуємо оголошення про наші вакансії на сайтах, в газетах, або ж одразу приходимо до університету і працюємо на місцях: на семінарах, презентаціях, ярмарках вакансій. Відмінність компанії Проктер енд Гембл полягає в тому, що на вищі менеджерські посади ми не набираємо людей ззовні, тобто не «переманюємо» кваліфікованих співробітників з інших компаній, а просуваємо своїх співробітників на керівні посади. Якщо прийнята на роботу людина не зовсім відповідає Вашим вимогам чи стандартам, ви даєте йому час на адаптацію чи змінюєте своє рішення? Існує дві сходинки адаптаційного періоду – це перші три місяці і перший рік роботи. Після того, як пройде цей період, вже можна робити висновки. Якщо когось щось не влаштовує – компанія та співробітник мирно розходяться. Хоча життя надзвичайно непередбачуване – іноді кар'єрна криза може наступити через 5 років, 10, 15... Все це дуже індивідуально. Але за статистикою, якщо людина успішно протрималась у компанії перший рік, шанси її подальшої успішності значно зростають.

На обговорення

18-19 травня у приміщенні Львівського національного університету імені Івана Франка відбувся III Всеукраїнський соціолінгвістичний семінар. Організаторами цього заходу виступили ЛНУ імені Івана Франка (кафедра загального мовознавства, зокрема д.ф.н. Галина Мацюк), Інститут української мови НАН України (відділ соціолінгвістики) та наукове товариство імені Тараса Шевченка. У конференції взяли участь знані україністи, фахівці із соціолінгвістики з Києва, Чернівців, Львова, Донецька, Познані (Польща).

Доповіді учасників конфе-

який український правопис може йти мова, якщо цілі шари лексики (питомої української) було знищено?!

Можливо, було б набагато легше розв'язати мовну проблему в Україні, якби ми мали потужну генерацію української літератури на кодах української культури та української концептосфери, а не УКРСУЧЛІТ із культивуванням суржику в мовленні героїв. Така література весь час обертається в дискурсі знаків постсоветської епохи, ретранслюючи і реформуючи її свідомість. Чи допоможе такий наратив подолати віруси попередньої доби? Зруйнування естетичних

віддаленіших і важкодоступних місцях нашої планети, а й торкаються особистого життя кожного з нас.

Йшлося і про те, що нав'язувані сьогодні на телебаченні та в ілюстрованих журналах зразки поведінки, зовнішності, «престижного» способу життя знеособлюють людину, позбавляють індивідуальності. Крім того, це може позначитися і на змінах соціокультурної моделі розвитку. Маємо сплеск інтересу до аргі, жаргонів, вульгаризмів. До перспективних проблем сучасної соціолінгвістики можемо зарахувати такі питання: роль економічних чинників для мовної інтеграції; соціальне значення літературної мови; соціальна диференціація; проб-

Мова і суспільство: взаємовпливи і взаємовтрати

ренції відображали сучасний стан розвитку лінгвістичних досліджень, презентували актуальні проблеми і перспективи сучасної науки. Серед доповідачів можна назвати Ольгу Албул (к.ф.н., ЛНУ імені І. Франка), Надію Бабич (Чернівецький університет імені Ю. Федьковича), Людмилу Васильєву (д.ф.н., ЛНУ імені І. Франка), Віктора Глушенка (д.ф.н., Познанський університет), Ніну Гуйванюк (д.ф.н., Чернівецький університет імені Ю. Федьковича), Володимира Пілецького (к.ф.н., ЛНУ імені І. Франка), Олександру Сербенську (д.ф.н., ЛНУ імені І. Франка), Галину Яворську (д.ф.н., Київський національний лінгвістичний університет), Надію Треч та Богдану Тарасенко (Києво-Могилянська академія).

На жаль, на семінарі не змогла бути присутня знаний мовознавець Лариса Масенко (д.ф.н., Києво-Могилянська академія), але вона передала для кожного учасника круглого столу свою книжку «Українська мова у XX сторіччі: історія лінгвіциду», що вийшла у світ минулого року. Український лінгвіцид — це той фатум української історії, що переслідує український топос ось уже впродовж кількох століть. Втручання у внутрішній склад української мови не обмежувалось правописом і лексикою, воно поширювалось і на інші мовні рівні, зокрема на словотвір і синтаксиси. У цій царині спроби волюнтаристського спрямування розвитку мови в бік її зближення з російською становили особливо велику загрозу для її майбутнього, оскільки цілили в саму серцевину живої мови як незалежного утворення, здатного до самооновлення та самовідтворення. От і сьогодні вже мали б відродити мову (що вивчають в усіх закладах), та ж ні — постсоветське мислення не дає прав на власну історію. І досі послуговуємося правописом, що відбиває специфіку не української мови, а, точніше, советської політики зближення мов. Але ж про

законів радянської літератури вже встигло затвердити новий канон — маскультової порнографії, девальвації естетики. Якщо ця література стверджує, що попередню ідеологічну систему знищено, то чому герої творів не можуть звільнитися від минулого, якщо, по суті, вже немає? Може, тому, що ще не відбулося оспіване і розрекламоване «прощання з Імперією»? Мовна ситуація вже дала відповідь.

Доповіді на конференції були різні: дискусивні, академічні, новаторські (що поєднували досягнення мови, філософії та культурології). Так, зокрема, Надія Бабич порушила проблему «вульгаризації як прояву уявної демократизації мовного спілкування», Людмила Васильєва висвітлила мовну ситуацію у слов'янських країнах на сучасному етапі. Професор Олександра Сербенська виголосила доповідь про «українську мову і соціум в інтерпретації Івана Франка». Богдана Тарасенко, методист кафедри української мови Києво-Могилянської академії, доповіла про «лексему суржику в масовому сприйнятті населення Київщини». Дуже цікавою та актуальною була доповідь Галини Яворської про «культурні моделі у формуванні літературних стандартів (постмодерний період)».

Із доповідей учасників соціолінгвістичної конференції впливло, що, наприклад, сьогодні засоби комунікації радикально перетворюють середовище, в якому живе та спілкується сучасна людина. Тотальна мережа спілкування створює глобальну єдність людей, ліквідує простір та час у звичному розумінні, через що світ сприймається як одне ціле. Відповідно, змінюється і саме уявлення про мову та її суть. Відбувається так звана глобалізація мас: міжнародні промислові та банківські корпорації, розвиток міжнародної торгівлі, рух капіталу й робочої сили «уніфікують» життя. Нові засоби комунікації (зокрема Інтернет) не тільки забезпечують спілкування людей у будь-яких най-

лема двомовності; етнопсихологія та національна самобутність; суспільні чинники удосконалення мови, проблеми кодифікації мови.

Такі тенденції розвитку сучасних масових комунікацій — причина небувалого зростання їхнього політичного впливу на суспільство, на формування суспільної думки. Нині зростання кваліфікації учасників комунікацій потребує використання складніших методів керування. Теорія комунікацій дає рекомендації, що треба зробити, аби просунути індивідуума зі стадії формування латентного (неявного) ставлення до активного стану.

На круглому столі йшлося і про сучасні зміни мовної ситуації та проблему моделювання її динаміки. Перед мовознавством, особливо сучасним, — з усіма його новітніми відгалуженнями, розгалуженнями ніколи, втім, не поставала проблема власне нового об'єкта досліджень, кожна епоха викликала потрібну і законотвірну зміну методу, прийому, підходу, процедури, що було відображенням загального поступу у сприйнятті феноменів буття, способу добування наукових даних і несуперечливого їх опрацювання. Сьогодні на часі — дослідження із соціолінгвістики, що опрацьовують і застосовують результати та методи інших суміжних мовознавчих та й узагалі гуманітарних наук. І коли ми сьогодні часто чуємо про особливий упривілейований статус (серед інших гуманітарних) власне мовознавчої науки, це аж ніяким чином не заперечує виконання мовознавцями соціального замовлення (свідомо декларованого чи латентного, до кінця не усвідомлюваного).

Дмитро Дроздовський,
студент Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Стратегічні проекти. Проект «Обирай серцем»

Інтерв'ю з тренером та автором семінару «Планування власної кар'єри» Іриною Моржовою, керуючим партнером компанії HR Center.

— Коли ви приймаєте на роботу вчорашнього студента, на які якості та навички звертаєте увагу в першу чергу?

По-перше, це вміння адекватно оцінювати свої сили. Якщо людина чітко уявляє, в чому її сила, а в чому — слабкість, чого вона хоче досягти — це ідеальний варіант. Це саме те, що потрібно. Але якщо, навпаки, я бачу, що людина дуже самовпевнена і хоче всього й одразу, тоді зрозуміло, що до-

Ірина Моржова: «Для мене успішна людина — людина збалансована»

стукатися до цієї людини буде дуже важко. Такі люди не сприймають зворотнього зв'язку. Тому для мене дуже важливою є здатність розвиватися. Якщо людина розвинена всесторонньо, у неї багато інтересів, якщо вона зайнята у суспільному житті чи житті університету, чи чогось іще — мені це говорить про те, що людина встигатиме багато, у неї будуть цікаві ідеї. Для мене це дуже важливо, бо я зараз є частиною невеликої компанії, де кожен співробітник — універсальний солдат. І тому дуже важливо, щоб нові співробітники могли вчитись нового. Людина, яка мислить вузько, — не для нас. Таким людям краще працювати у великих компаніях, де все чітко розписано — і це теж добре. Для мене ж важливо, щоб мої співробітники були, як людина-оркестр.

— Але чи вміння займатися одночасно багатьма речами не має зворотнього боку, чи така людина не розпорошується?

Звичайно, цей момент присутній. Але тут я покладаюся на себе і своїх співробітників — ми допомагаємо визначитись. Ми керуємо персоналом, але одночасно бачимо в людині щось особисте, що може бути корисним для всіх. Ми спрямовуємо людину у потрібному напрямку. Це те, що колись називалось профорієнтація. До речі, допомагати доводиться досить часто. Людина приходить і не завжди може сказати, чого вона прагне — бізнес новий, досі незвіданий для України. Нам необхідно розказати для чого все це потрібно, для чого необхідно керувати персоналом. А після того, як людина опанує базові навички, вона визначиться сама, в який бік рухатись. Але коли це риса характеру — хапатись за

всі справи одночасно і не завершувати їх — це одразу впадає в око. Можливо, не першого ж дня, але згодом стає зрозуміло, що такий працівник просто не вміє концентруватись. Такі люди не вміють розставляти пріоритети. Можна спробувати списати це на брак досвіду чи вік, але якщо в людині є подібна риса, це помітно, мабуть, ще зі школи.

— Ми багато говоримо про успішну людину. Що особисто викладаєте в це поняття? Якою для вас є успішна людина?

Для мене успішна людина — це людина збалансована, в якій завжди є час на роботу, на відпочинок і на особисте життя. Я дуже поважаю тих, хто зу-

мів знайти цей баланс. Звичайно, для того, щоб дійти цієї гармонії, потрібні періоди, коли ти, наприклад, тільки працюєш, або виправляєш щось в особистому житті. Але я намагаюсь завжди підтримувати цей баланс — може, тому і вибрала бізнес HR. У маленькій компанії працюється вільніше. І приємніше, особисто для мене. Тому важливо, щоб компанія працювала таким чином, щоб людина мала змогу займатися стратегією, творчістю, своїм життям. Коли я зустрічаю людей, яким це з легкістю вдається — по-доброму заздрую.

— А чи можете ви навести приклад успішної кар'єри, успішної людини?

Особисто для мене таким прикладом є мій колишній керівник з «AVON cosmetics». Ця жінка дуже допомогла мені в житті, саме завдяки їй я визначилась зі сферою, в якій хотіла б працювати. А чому я вважаю її успішною? Вона встигала все і при цьому залишалась дуже яскравою, жіночною і сильною. Я й зараз ловлю себе на тому, що хочу бути схожою на неї.

— Скажіть, будь ласка, якими конкретними навичками повинна володіти людина, яка працює у сфері HR?

Інтуїція. Вона не зовсім стосується навичок, але є дуже важливою. Впевненість, орієнтація на результат і навпаки, чутливість, уміння «читати поміж рядків» і відчувати людину. Якщо такі якості є і підтримуються — їх можна вважати запорукою успіху. Але існує і багато нюансів — завжди варто пам'ятати, що результат маєтись на увазі бізнесовий. У жодному разі не потрібно намагатися допомогти кожному, інакше HR перетвориться на профспілку. У профспілок — свої функції, у благодійних організацій — свої. У

комерційної компанії одна мета — досягнення певних показників. Треба намагатися так керувати персоналом, щоб і він був задоволений, і досягалася мета організації.

— За вашими прогнозами, які спеціальності користуватимуться особливим попитом на ринку праці через 5 — 10 років?

Я можу відповісти тільки за свою улюблену спеціальність — HR. Тут ще немає піку, і я думаю, що його буде досягнуто не раніше, ніж через два — три роки. Ринок HR зараз дуже бурхливий — люди мігрують, люди розвиваються, з'являється багато нових облич. Це буде набирати силу й далі. Крім того, зараз вже можна впевнено казати, що буде великий попит на інженерів, адже зараз їх катастрофічно

бракує. Є лише молоденькі випускники технічних ВНЗ і працівники пенсійного віку. Середня ланка відсутня — її займають економісти, юристи. А взагалі, завжди будуть потрібні успішні, кваліфіковані керівники. Їх і зараз практично немає. І жоден ВНЗ не готує професійних керівників, адже це набір великої кількості навичок, досвіду.

— Але університети не готують і спеціалістів з HR. Хто нині працює в цій галузі, крім філологів і педагогів?

Зараз вже можна зустріти і інформатиків, і економістів, і інших. Але першими були саме філологи і педагоги, як Ви правильно сказали. Тут немає ніяких сурових вимог. Хтось намагався брати на роботу тільки психологів, але це була помилка, тому що освіта психолога — це не запорука успіху в HR. Зараз спеціалістів із HR готують буквально кілька організацій, наприклад, Києво-Могилянська Бізнес-Школа.

— Скажіть, будь ласка, чи є у вас досвід проведення подібних презентацій? Як Вам аудиторія могилянців? Досвіду проведення подібних презентацій у мене не так уже й багато. Він теж був в Могилянці, але тоді я представляла іншу компанію — була внутрішнім HR-ом в «AVON-cosmetics». Як мені здається, аудиторія стала тепліша — може тому, що я виросла і почала краще розуміти слухачів, адже вже маю деякий тренерський досвід. Зараз мені було дуже легко, незважаючи на те, що говорити українською трохи незвично. Я відчувала підтримку — люди відкриті і позитивні!

Олена Кричківська
Вікторія Пономарьова,
студенти НаУКМА

Кафедра археології

В леґатах імперських міфів, між Сциллою давньоруської народності та Харибдою трипільської Арати, лишається ключова проблема національної історії України, без розв'язання якої неможливе формування сучасної української нації. На 15-му році незалежності українська наука ще не утвердила в суспільній свідомості українців загальноєвропейської концепції україно-генези.

Питання культурно-історичної спадщини Київської Русі — ключова проблема історії Східної Європи. Реальна чи вигадана спадщина легендарних київських князів не тільки легітимізувала саме існування молодих державних утворень пізньосередньовічної Східної Європи (Литва, Московське царство), а й давала підстави для їх експансії в багаті краї Південної Русі-України.

Все це пояснює тривалість і

О.Пресняков та ін. На їхню думку, Київська Русь не могла бути заснована росіянами, бо на час її становлення в IX ст. великоруська гілка східних слов'ян ще взагалі не існувала.

Варто навести маловідомі широкому загалу міркування російського історика К.Кавеліна з праці «Мысли и заметки о русской истории». Хоча вона вперше вийшла друком ще 1866 р., офіційні історики Російської імперії та Радянського Союзу фактично ігнорували її. На думку відомого російського історика, академіка М.Покровського, це пояснюється невідповідністю думок К.Кавеліна офіційній імперській історичній концепції. Говорячи про етногенез росіян, останній стверджує: «...Мы прожили не тысячу лет, а гораздо меньше. Раскроем первую нашу летопись, которая писалась во всяком случае не позже XI в. Составитель ее (Нестор-летописец —

Між Сциллою давньоруської народності та Харибдою трипільської Арати

гостроту дискусії за право на київську спадщину, між Україною та Росією («южанами и северянами», за образом висловом російського історика), що розпочалася зразу ж після падіння княжого Києва під ударами татар. Однак наукових обрисів ця дискусія почала набувати лише у XIX ст. На його початку автор сентиментального роману «Бедная Лиза» і одночасно «співець Російської імперії» М.Карамзін у своїй белетризованій «Історії государства Российского» сміливо трансформує етнонім «руський» в «российский» і безапеляційно називає Володимира Святого «князем российским», його дружину «российским воином», а всіх південних русичів разом із киянами X ст. просто «россиянами».

В середині XIX ст. інший російський історик М.Погодін пробує обґрунтувати надто сміливі етнологічні погляди свого попередника, який проголосив мешканців княжого Києва росіянами. За М.Погодіним, великороси спочатку мешкали в Подніпров'ї. Саме вони заснували княжий Київ, і державу Русь, але після погрому татарами Південної Русі 1240 р. відійшли на Верхню Волгу, де побудували Московську державу. Малороси нібито прийшли у спустошене татарами Подніпров'я з Волині та Прикарпаття лише в пізньому середньовіччі, тобто у XIV-XV ст. Отже, культурно-історичний спадок Київської Русі, як і династичне право на її землі, за М.Погодіним, нібито повністю належали великоросам та їх правителям — московським Рюриковичам.

Концепція М.Погодіна різко загострила дискусію за київську спадщину між українськими та російськими інтелектуалами. Протягом наступних 50-ти років у ній брали участь практично всі провідні історики, етнографи, мовознавці з обох сторін, зокрема з української — це М.Максимович, М.Костомаров, В.Антонович, М.Драгоманов, М.Дашкевич, О.Потєбня, А.Кримський та ін. Їхні аргументи були настільки переконливі, що на бік «южан» поступово переходять російські колеги К.Кавелін, О.Піпін,

Л.З.) знаєт малороссиян и перечисляет разные отрасли этой ветви русского племени; называет северо-западные отрасли того же племени; кривичей (белоруссов), но замечательно, что великоруссов он вовсе не знает. Там, где теперь живут великоруссы, обитают по летописи финские племена... Мы имеем все основания предполагать, что великоруссы образовались в особую ветвь не ранее XI века... Спрашивается, что же такое великоруссы?... Восточная отрасль русского племени образовалась частью из переселенцев из Малороссии и северо-западного края на финской земле, частью из обрусевших финнов... Обрусевшие финские племена внесли новую кровь, новые физиологические элементы в младшую ветвь русского племени...», — писав К.Кавелін 1866 р.

Врешті-решт, навіть такий офіційний історик царської Росії, як В.Ключевський, визнав, що великорос уперше вийшов на арену історії лише в особі Андрія Боголюбського. Тобто сталося це лише у XII ст., а значить як княжий Київ, так і держава Русь X ст. аж ніяк не могли бути результатом творчості російського народу, якого на той час ще не існувало. «Историческая деятельность древнего Киева принадлежит южной отрасли», — пише інший росіянин О.Піпін. Лідер російської історичної науки 20-30-х рр. XX ст. М.Покровський також визнавав «Київську Русь Малоросією, тобто Україною».

Отже, самі російські історики ще у XIX ст. відходять від офіційної імперської концепції етнічної історії Східної Європи, за якою фундаторами Київської Русі були росіяни. Усі ці радикальні зрушення в поглядах провідних російських істориків сталися завдяки зусиллям згаданих видатних українських учених другої половини XIX - початку XX ст., які переконливо показали праукраїнську етнічну суть Південної Русі IX-XIII ст. Вагомий внесок у розв'язання цієї проблеми зробив М.Грушевський, який генетично пов'язав українців із ранньосередньовічними антами IV-VI ст. Отже, Середнє Подніпров'я на час

постання держави Русь уже було заселено українцями на середньовічному етапі розвитку.

Засадничі принципи етногенезу східних слов'ян викладено в статті М.Грушевського 1904 р., яка підвела підсумок тривалій дискусії за київську історичну спадщину. Дослідник переконливо показав, що «Київська держава, право, культура були утвором однієї народності, українсько-руської; Володимиро-московська — другою, великоруською... Київський період перейшов не у володимиро-московський, а в галицько-волинський XIII вік... Володимиро-московська держава не була ані спадкоємницею, ані наступницею Київської, вона виросла на своєму корені... Общеруської історії не може бути, як немає общеруської народності». А раз «Київська держава була утвором однієї народності, українсько-руської», то остання, очевидно, постанала раніше Київської Русі, і за М.Грушевським

походить від антив IV-VI ст. Тобто, на початок XX ст. ранньосередньовічна версія походження українців була визнана не тільки українськими, але й значною частиною російських учених.

Однак нове піднесення Російської імперії в її радянській модифікації в атмосфері переможної ейфорії повосенних років спричинило інтенсивні пошуки модернізованих неоімперських історичних схем, які б легітимізували тотальний контроль Москви над народами Східної Європи. Оскільки відстояти російський статус княжого Києва на той час вже було неможливо, треба було вилучити його з української національної історії. Інакше завоювання Росією Південної Русі-України втрачало свою легітимність і виглядало не як справедливе повернення великоросам своїєї історичної спадщини, а як окупація етнічних земель сусідів.

У повосенні роки ця проблема імперської Москви розв'язував В.Мавродін, концепція давньоруської народності якого, попри нищівну критику російських колег, була підтримана ЦК КПРС у пріснопам'ятних тезах 1954 р. «Про святкування 300-річчя возз'єднання України з Росією». Її суть полягала в тому, що державу Русь зі столицєю в Києві заснували не українці чи росіяни, а представники окремого східнослов'янського етносу — давньоруської народності. Остання була розчленована внаслідок окупації території Русі татарами, Литвою та Польщею. Так, зі злої волі сусідів з уламків давньоруської народності в пізньому середньовіччі постали росіяни, українці та білоруси. Нібито заповітною мрією цих братніх східнослов'янських народів, що виникли внаслідок агресії сусідів, було возз'єднання в єдиній державі. З цих позицій захоплення Москвою та Петербургом територій України та Білорусії фактично виглядає як повнення історичної справедливості і здійснення заповітної мрії про возз'єднання з росіянами самих українців та білорусів.

Продовження на наступній стор.

Кафедра археології

Початок. Продовження на стор. 11

Отже, концепція давньоруської народності фактично надає історичної легітимності імперській експансії царської, а пізніше і більшовицької Росії у Східній Європі. Вона постала в повосенній сталінській Москві, будувалася без серйозної аргументації і без будь-якої дискусії з прибічниками концепції історії східного слов'янства М.Грушевського. Відверта підтримка ЦК КПРС неоімперської за своєю суттю історичної конструкції вивела її за межі наукової дискусії в політичну площину. Вона стала офіційною радянською схемою історії східних слов'ян і радянські медієвісти були змушені відштовхуватися від неї. Разом із тим, переконливі аргументи М.Грушевського та прибічників його версії україногенези лишилися в силі. Відкрито стати на ці позиції українські історики до набуття Україною незалежності не могли через ідеологічний

сне трипільці були українцями, а не стародавніми румунами? Адже культура Кукутені, східною гілкою якої було Трипілья, продовжила свій розвиток на теренах Румунії паралельно з останнім.

Після тривалого перебування в статусі «молодшого брата» нам дуже хочеться бути найстаршими з народів світу, якому усі вони завдячують світлом цивілізації. Замішана на постколоніальному комплексі меншовартості, щирому патріотизмі, аматорстві та недовірі до офіційної науки, трипільська версія україногенези – це типовий приклад псевдонаукової міфотворчості. Користь від неї Україні сумнівна, а шкода очевидна. Крім того, в наш непростий час дезорієнтується і вводиться в оману громадськість, дискредитується українська історична наука в ідеологічній боротьбі за місце України в сучасному світі.

Останнім часом апологетом

Русь. Після татарського погрому Києва варяги-великороси нібито помандрували на Верхню Волгу будувати Російську імперію. Таким чином, остання, за Ю.Шиловим, є «прямой наслідницею древнейшего государства Аратты, и, следовательно, хранительницей этнокультурного корня индоевропейских народов и земной цивилизации вообще. С крушением Российской империи начался смертоносный процесс», який загрожувє всьому людству і зупинити його можна лише об'єднанням Росії, Білорусі та України (Шілов, 2000, с. 75, 92, 105).

Не коментуючи настільки ж абсурдні, як і бездоказові марення «спасителя людства» Ю.Шілова (як він сам себе називає), зверну лише увагу на їх відвертий неоімперський характер. Виявляється, трипільська археологічна культура – це все та ж пріснопам'ятна колиська трьох братніх народів, що розпалася зі злої волі сусідів. Однак трипільській колисьці східних слов'ян не 1 000 років, як дав-

Між Сциллою давньоруської народності та Харибдою трипільської Арати

контроль з боку держави. Але не сталося справжнього відродження ранньосередньовічної концепції походження українців і за 15 років незалежності, не зважаючи на серію статей Я.Дашкевича, М.Брайчевського, Я.Ісасевича, Г.Півторака, автора цих рядків.

Навпаки, з'явилися нові модифікації пізньосередньовічної версії походження українців. Їх продукують деякі представники нової генерації істориків, які вперто не помічають деякі універсальні закони етно-історичного розвитку Європи, за якими зародження більшості великих етносів середньої смуги Європи сталося в ранньому середньовіччі. Саме з V-VII ст. ведуть початок своєї етнічної історії французи, іспанці, англійці, чехи, поляки, серби, а також українці, за М.Грушевським та його прибічниками. Інакше кажучи, пізньосередньовічна версія походження українців помилкова ще й тому, що суперечить універсальним законам етнотворення середньовічної Європи.

Крім старої радянської версії походження українців із пізнього середньовіччя (XIV-XV ст.), що базується на імперській концепції давньоруської народності, та її модерних модифікацій, за роки незалежності в середовищі аматорів розквітла буйним цвітом новітня фантастична версія трипільського коріння українців. Не зважаючи на повне неприйняття фахівцями цього квазінаукового покруча та його неодноразову критику автором цих рядків, цей відвертий неоімперський міф має досить широке коло прихильників серед свідомих українців. Як відомо, культура Трипілья сформувалася 7,5 тис. років тому на території Румунії, звідки її носії просунулися на Правобережну Україну. Отже, прибічникам трипільського походження українців доведеться визнати, по-перше, що всі ми родом із Румунії і не є автохтонами в Україні, а по-друге, що українці найдавніший народ у світі і нам 7500 років. І те, і друге повністю суперечить усім відомим науковим фактам з україногенези. До того ж, постає питання, чому вла-

дів антинаукової фантастики став народний академік Ю.Шілов, який виклав її суть в своїх брошурах «Победа» 2000 р. та «Праслов'янська Аратта» 2003 р. Після двох років плідної праці в Москві в «Российском Объединительном Движении», що бореться з «колоніальною експансією Запада... за объединение братьев-славян в единое экономическое пространство и оборонный союз на территории бывшего СССР» він повернувся з Росії до Києва, де активно пропагує свою політизовану казку про найдавнішу у світі трипільську державу Арату. «Включивши екстрасенсоріку і ясновидіння», Ю.Шілов, дійшов висновку, що Трипілья-Арата було не тільки матір'ю всіх стародавніх цивілізацій (Шумер, Єгипет, Китай тощо), а ще й колиською трьох братніх народів – українців, росіян та білорусів. Після її розпаду (звичайно ж, зі злої волі сусідів – євреїв, греків, римлян) частина трипільців пішла в болота Полісся і започаткувала білорусів. Ті, що лишилися в Україні, стали пращурами українців. Росіяни, за Ю.Шіловим, — це нащадки найактивнішої частини трипільців, які нібито сіли на кораблі кріто-мікенського типу і подалися до Малої Азії, де започаткували легендарну Трою (Шілов, 2000, с. 75, 76).

Після спалення Трої греками її захисники трипільці-росіяни втекли до Італії. Пропливаючи повз Грецію, вони побачили там чорнявих людей, яких назвали «граками» (Шілов, 2003, с. 40). Звідси, на думку Ю.Шілова, походить етнонім «греки». А легендарний Одисей звався так, бо був родом з Одіси, що в наш час зветься Одесою. На Апеннінському півострові присутність росіян нібито фіксує етнонім «етруски», що, за Ю.Шіловим, значить «это русские». Хитрі римляни, будуючи Римську імперію, вигнали бідних етрусків і ті попливли світ за очі в холодну Скандинавію, де прославилися під іменем норманів-вікінгів. Пізніше ці літописні вікінги-варяги нарешті повернулися на свою колишню трипільську батьківщину, в Подніпров'я, де започаткували державу

ньоруській, а 7000 років, що, звичайно, зобов'язує до чергового «єдинення», зрозуміло з ким і проти кого.

Так квазіпатріотична трипільська версія походження українців трансформувалася в черговий банальний міф, що знову тягне нас у старе імперське стійло «єдиної і неделимої».

Дивує, що ця шовіністична маячня зібрала під свої прапори значну частину свідомого українства. Народний академік, як відомий щуролов середньовічної казки, награвши на дудочці солодкі трипільські мелодії, завів багатьох українців-романтиків у драговину нового імперського псевдоісторичного міфу, що кличе українців до чергового єднання зі східними сусідами для подальшого протистояння цивілізованій Європі.

Змушений констатувати, що за роки незалежності глибоко аргументована ранньосередньовічна версія походження українців виявилася затиснута між Сциллою та Харибдою двох імперських псевдоконцепцій україногенези – трипільською Аратою та давньоруською народністю. Ці дві модифікації імперського міфу про колиську трьох братніх народів фальсифікують реальну історичну картину з очевидною метою створення ідеологічного підґрунтя для реанімації імперії. Особливо прикро те, що в утвердженні у свідомості української громадськості чергового неоімперського міфу беруть активну участь і деякі відомі політики.

Зрозуміло, що в цих умовах затвердження започаткованої сто років тому правдивої концепції походження українського народу все ще лишається справою майбутнього. Без вирішення цього ключового питання національної історії неможливе завершення формування історичної свідомості українців, що, у свою чергу, гальмує остаточне формування модерної української нації.

Леонід Залізняк,
професор Києво-Могилянської Академії, зав. відділу Інституту археології НАНУ, доктор істор. наук.

Урок української

— Над якими основними проблемами як учений-лінгвіст ви сьогодні працюєте?

— Як теоретик мови, я, перш за все, вивчаю фонологію (звуків структуру) і морфологію (форми слова). Я працюю над вивченням гармонізації звуків у словах у різних мовах. Віднайдені приклади створюють цікаві прецеденти для викликів класичній лінгвістичній теорії і для моделювання загальних пізнавальних функцій мови, як, наприклад розпізнавання образу. Я вивчаю ці зразки як емпірично (в полях у Сибіру чи в Індії), так і з метою комп'ютерного моделювання.

Як лінгвіст, я приймаю положення, що мови існують винятково в межах культурної матриці, тобто для дослідження я маю знати культурний контекст. Саме мови формують структуру

прочитавши жодних книжок про лікарські рослини!). Вони живуть по шестеро в ізольованих хатах, часто змішуються з російським населенням. Тільки 35 чоловік ще розмовляють досконало. Для відтворення граматики мови я знайшов одного носія в цьому племені, який винайшов, уявіть, власну кустарну систему письма. Я планую використати це з незначними модифікаціями, щоб опублікувати першу книгу із граматики цієї мови.

Але за кілька років мови вже не буде, вона зникне назавжди. Росія мала б робити все, щоб забезпечити ці мови від зникнення, але ж чи так воно насправді? Ми, лінгвісти, маємо записати ці мови, їхню граматику, щоб, можливо, колись відновити. Але ж самі лінгвісти не здатні керувати мовами й етносами. Потрібна потужна допо-

— Пане Девіде, що б ви могли сказати про ситуацію з українською мовою? Наразі в Україні ідуть запеклі дискусії щодо надання російській мові статусу регіональної відповідно до Хартії про міноритарні мови.

— Знаєте, це вже абсолютно не лінгвістичні питання, і я категорично проти таких втручань у мову, знаючи, зокрема, й історію української мови. Тут ми маємо справу із таким явищем як лінгвоцид, тобто це свідоме, цілеспрямоване нищення мови як головної ознаки етносу, нації. Лінгвоцид — передумова масової денационалізації та манкуртизації, інакше просто неможлива втрата історичної пам'яті, етнічного імунітету, а без цього не може відбутись асиміляції — поглинання одного народу іншим. Ось чому поневолені ніколи не забували про потребу нищення мови поневолених народів. Пригадуйте, в окупованій іспанськими фашистами Каталонії один із перших заходів режиму Франко стосувався каталанської мови. Було заборонено викладати цю мову у школах й університетах, видавати газети, журнали і книги, проводити Службу Божу, листуватись, розмовляти в робочий час.

— Чому відбувається таке стрімке винищення мов і носіїв сьогодні у світі?

— Серед причин зникнення мов можна назвати етнічні війни й акти геноциду, стихійні біди, асиміляцію малих народів і їхній перехід на домінуючі мови, зокрема англійську, французьку, китайську, російську у своєму ареалі. Держави-монстри не зацікавлені в розвитку мов меншин; мов, що є унікальними, адже деякі з них існують упродовж тисячоліть у незмінній формі (тоді ще й англійської та російської не було!). Але ж ми інколи забуваємо про природний плін речей і вмотивовуємо наше життя політичними документами, що зовсім не відображають природи явищ. За прогнозами нашого Інституту з 6800 поширених у світі мов до 2100 року залишиться близько 3000. Зафіксовано випадки, коли щотижня на планеті «вмирає» одна з мов, і що тенденцію вже прийнято вважати нормальною. Проблема полягає в тому, що зараз цей показник зростає в геометричній прогресії. Упродовж століття з обігу можуть зникнути близько 6200 мов, говір і говірок.

— Для кого цей процес є загрозливим у першу чергу?

— Забуття загрожує, по-перше, мовам невеликих народів. За даними ЮНЕСКО, мова може існувати і передаватися з покоління в покоління, коли число її носіїв не менше 100 тисяч осіб. Наразі мовою тубільних мешканців Аляски, які послуговуються лише одна мешканка цього самого штату, говір удіє в Сибіру використовують близько 100 осіб, а мовою арікану спілкуються лише шість бразильських індіців-одноплемінників. Бачите, яка сумна статистика. Цікаво, що більше половини наявних мов припадає всього лише на вісім країн: Папуа Нову Гвінею, Індонезію, Нігерію, Індію, Мексику, Камерун, Австралію та Бразилію.

Розмовляв

Дмитро Дроздовський, ФГН-2

Невидима мовна смерть

Інтерв'ю

Девід Харрісон, доктор лінгвістики (PhD)

Свартморського університету (США):

«Українська мова сьогодні - питання не лінгвістичне, а політичне...»

нашого знання. Моє етнографічне дослідження спирається на відомості про тубільців, фольклор, усний епос, умовляльні системи, наприклад (як у випадку з чулімською мовою) в межах контексту внутрішнього азійського кочового життя. Інколи я уявляю себе зоологом, який відкриває нові види. Це дивовижне відчуття.

Як учений, я не можу залишатись байдужим, бачачи, що десятки мов зникають щороку. Дві мови, які я наразі вивчаю, тофа (Tofa) та ос (Os) мають усього лише 40 носіїв. Приблизно половина мов світу може зникнути в цьому сторіччі. Втрата буде катастрофічною.

— Невже наслідки і справді настільки песимістичні? Чи можна щось зробити для порятунку напіввідмерлих мов?

— Це питання нещодавно лінгвісти з усього світу обговорювали в Сіетлі на щорічній мовознавчій конференції. Дати відповідь тут дуже складно. З упевненістю можна констатувати, що принаймні половина з понад 6800 живих мов зникне до 2050 року. Останній приклад — мова чулімів, яку я віднайшов у напіввідмерлому стані. Сьогодні цією мовою послуговуються близько 40 осіб у Центральному Сибіру, всім носіям уже за 50 років. До категорії особливостей цієї мови можна зарахувати граматичні норми: наприклад, побудова речення, що містить заперечення, або форма питального речення. Розумієте, кожна мова має власну екосистему, і ми не маємо права руйнувати ці ареали.

Носії, наприклад, віднайдені чулімської мови практикують полювання, збирання, рибальство, — все те, що було властиво нашим прапращурам тисячі років тому. Вони мають свої легенди, фольклор, блискучо знаються на лікарських рослинах (не

мога з боку урядів.

Але факт залишається фактом: сьогодні велика частина живих мов поступово згасає. І це потрібно прийняти, адже процес є незворотним. Інша річ, темп процесу може бути різним, а інколи через особливості мовної політики ці процеси ще й прискорюються. Ви ж розумієте, що це не тільки втрата плюс-мінус мови, а загибель етносу. Це дуже небезпечно з погляду культури, оскільки ми втрачаємо знання, пов'язані із традиціями, моделі світосприйняття в людській свідомості. Це погано і з наукової точки зору, оскільки втрачаємо можливість розуміння того, як організовано процеси сприйняття світу через мову.

— Але якщо темпи зникнення мов не зменшаться, то чи не прийде реітою людство до універсальної мови?

— Універсальна мова може бути реальністю лише як нав'язаний вибір, оскільки зручно спілкуватися, наприклад, англійською в науковому світі або у світі бізнесу (і ви помітили, що в нашій історії весь час були спроби нав'язати таку мову суспільству (латина, французька, тепер — англійська). Але лінгвістичні відмінності ніколи не можна анулювати. Навпаки, в розмовних мовах постійно з'являються нові відмінності, так само як сьогодні розмовна англійська, наприклад, у Аппалачах відрізняється від стандартної англійської. Це живий внутрішньомовний процес. Конвергенція та дивергенція є природними явищами. Інша річ, що екстралінгвістичне (позамовне) втручання в ці процеси призводить до катастрофи.

Уявіть тільки, у XXI столітті на планеті відійде в небуття близько половини мов, що існують сьогодні у світі. Такі дані дослідження ми опублікували в останньому номері американського лінгвістичного журналу.

Європейські стандарти

Відкриття на базі Національного університету «Києво-Могилянська академія» нової лабораторії інформаційних технологій, яка буде технічною базою для реалізації проекту «Розбудова демократії та можливостей державної служби в Україні», є промовистим прикладом конструктивної, стратегічно важливої ініціативи назустріч європейським стандартам.

Технології

Ще один крок назустріч європейським стандартам державної служби

Українські політики та чиновники тривалий час були переконані, що саме у Брюсселі виписують довідки, які підтверджують спроможність країни бути повноправним членом Європейського Союзу. Хочеться сподіватися, що цей етап фахового політичного й управлінського дилетанства минає. І нарешті ми всі збагнемо, що таку довідку лише ми собі й можемо виписати на нашій українській землі, але тільки тоді, коли європейські стандарти в різних сферах життя, зокрема з державною службою, будуть для нас реальними, а не віртуальною абстракцією.

Цей проект підтримує норвезька компанія «Теленор». Вона є найбільшою телекомунікаційною компанією Норвегії і одним із провайдерів послуг мобільного зв'язку, що динамічно розвивається. В Україні «Теленор» активно працює з 1997 року. Сукупні інвестиції «Теленор» у нашу країну перевищують 180 млн. доларів США, що є доволі потужним внеском на тлі інвестиційної стагнації, яку переживала Україна впродовж 1997-2005 років. Основний український актив компанії – «Київстар», в якому «Теленор» володіє 56,5% акцій. Урочисте відкриття лабораторії відбулося за участю президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького, Міністра закордонних справ Норвегії пана Йонаса Гар Стьоре та президента компанії «Теленор» пана Фредріка Баксааса.

Генеральною, так би мовити, концептуальною метою проекту «Розбудова демократії та можливостей державної служби в Україні» є поєднання європейських стандартів держслужби з новітніми інформаційними техноло-

гіями. Змістом проекту буде навчання українських державних службовців, спрямоване на європеїзацію служіння українській державі. Важко спростувати той несприятливий факт, що публічна, в тому числі й державна, служба в Україні впродовж 1999-2005 років перебувала в стадії спаду й розбалансування. Ані чітких стандартів і стратегічних засад, ані матеріальної, ані ціннісної мотивації для оптимізації, одночасного морального й технічного оновлення української державної служби не було витворено. Виступаючи на офіційній частині відкриття лабораторії, В'ячеслав Брюхо-

вецький наголосив на тому, що Україні бракує справжніх бюрократів. Слово «бюрократ» в українських реаліях є синонімом відчуженої, паперотворчої персоніфікованої субстанції. А натомість в європейських реаліях це, в першу чергу, має бути синонімом компетентного менеджера у сфері публічного, тобто державного і самоврядного, управління. Якісного, вмотивованого, професійного державного менеджменту як такого ми не маємо, оскільки та адміністративна система, яка домінувала в Україні, починаючи з 1922 рік по сьогодні, спиралася на інші стандарти й норми роботи, на іншу світоглядну систему. Прийшов час змін, час нових підходів і нових ідей.

На відкритті лабораторії керівник проекту, завідувач кафедри політології НаУКМА Олександр Дем'янчук розповів про основні напрями навчальної програми та конкретні форми реалізації проекту. В цілому проект розраховано на два роки (2006-2007 роки). Одночасно навчання в його рамках проходитимуть 25 державних службовців України, а також 5 викладачів периферійних університетів, залучених до викладання дисциплін із розробки та аналізу публічної політики. Учасники програми слухатимуть курси з менеджменту у сфері державного управління, з теорії та практики прийняття політичних і управлінських рішень, з електронного урядування (!), а також – курси, які стосуватимуться політики ЄС щодо країн-сусідів та Європейської економічної зони. Ті буденні питання громадян, які завдяки такому феномену як електронне урядування, скажімо, у Великобританії або в Данії вирішуються за один день, у нас, у кращому випадку –

за тиждень. Це дуже промовистий приклад того, яким довгим і складним є шлях до Європи. Варто також відзначити, що паралельно проект «Розбудова демократії та можливостей державної служби в Україні» реалізовуватиметься на базі Інституту демократії імені Пилипа Орлика у Львові, й відкриття тамтешньої ІТ-лабораторії відбудеться незабаром. Цікаво, що учасники проекту проходитимуть стажування в управлінських структурах ЄС. Це, безперечно, є вкрай актуальним елементом загальної професійної підготовки нової генерації українських чиновників. Ми так багато говоримо про європейську ідентичність і строки вступу до ЄС і навіть не

усвідомлюємо того, що на сьогодні Україна позбалена базових механізмів здійснення своєї євроінтеграційної політики: власних лобістів у структурах ЄС, власних фахівців із європейського права.

Перед відкриттям ІТ-лабораторії Міністр закордонних справ Норвегії пан Йонас Гар Стьоре виступав на зустрічі зі студентами Києво-Могилянської академії. Як відомо, його країна не є членом ЄС, щоправда, із власної волі. Але вона входить до Європейської економічної зони. Норвезький досвід вироблення специфічної моделі політичної та економічної інтеграції з ЄС є актуальним для України. Приклад Норвегії, яка навчилася успішно лобіювати прийняття вигідних для себе рішень у структурах ЄС, яка максимально використовує можливості гуманітарного співробітництва з ЄС, яка, зрештою, доводить своїм національним розвитком, що головне не довідка із Брюсселя, а суть процесів і стратегічність мислення, розвинений патріотизм і здоровий прагматизм, засвідчує, що для того, аби формувати європейську ідентичність нації, варто спочатку сформувати національну ідентичність у її членів і навчитися думати не про прихисток зовні, а про самодостатність всередині країни.

Отож 31 травня в НаУКМА завдяки підтримці норвезьких партнерів було зроблено ще один крок назустріч європейським стандартам, цього разу у сфері державної служби.

Жанна Безп'ятчук,
студентка НаУКМА

Конференція

Наукова еліта країни об'єдналася 16 травня в Острозькій Академії на XI науковій викладацько-студентській конференції «Дні науки 2006», в якій активну участь взяли і студенти НаУКМА.

На відкритті конференції з вітальним словом виступили ректор Національного університету «Острозька академія» Ігор Пасічник та голова Комітету із Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка Роман Лубківський. Конференція розпочалася з наукових доповідей головної редак-

Наука єднає Україну!

тора газети «День» Лариси Івшиної, доктора теології отця Рафаїла (знавець 12 мов і перекладач Острозької Біблії. До речі, за титанічну тридцятирічну працю над перекладом Острозької Біблії, з часу видання якої у жовтні виповниться 425 років, кандидатуру отця Рафаїла було висунуто на здобуття Шевченківської премії), члена Спілки письменників України, професора Ігоря Павлюка. Ларису Івшину та Романа Лубківського було обрано до Острозького академічного братства, членами якого уже є Віктор Ющенко, Микола Жулинський та інші видатні суспільно-політичні діячі.

В роботі конференції взяли участь студенти та викладачі п'ятнадцяти вищих навчальних закладів України, серед яких: Національний університет «Києво-Могилянська академія», Одеський національний університет ім. І. Мечникова, Запорізький національний університет, Львівська академія мистецтв, Дніпропетровський національний університет, Житомирський державний педагогічний університет ім. І. Франка та інші заклади, представники яких презентували концепції наукового, культурного та суспільно-політичного розвитку країни.

У форматі конференції були круглі столи на різну тематику, де студенти працювали у профільних секціях. Так, про свої враження розповідає студент II курсу ФСНСТ спеціалізації політологія Олег Бардяк: «Вони зовсім інші. Не такі, як ми їх собі уявляли, чи точніше як я їх собі уявляв. Я про студентів і Острозьку Академію в цілому. Думав, що приїду в такий собі провінційний аналог Могили, а то виявилось щось на зразок українського Оксфорда (в тому випадку НаУКМА можна співвідносити з

Сорбонною (вибачте за дилетантські порівняння)). І ще, вони більше схожі на школу (хай навіть елітарну), тому я б там певно нізачо не вчився (кожен кулик...). А з іншого боку, в них є чому вчитися. Перш за все, любові до своєї alma mater, і піклування одні про одних, і... Власне, дуже добре було б, якби наші студенти (бажано) і викладачі (обов'язково) поїхали в Острог хоч на два дні...».

Всеукраїнська наукова викладацько-студентська конференція «Дні науки-2006» цього року набула масштабів і просторів, які сягали навіть Сходу та Півдня України. Організа-

тори конференції пояснюють потребу таких заходів як один із небагатьох засобів переходу українського істеблішменту до наукового обґрунтування політичних рішень.

У гарячих дискусіях, що проводилися протягом дводенної конференції, народжувались нові ідеї та проекти, досягалися консенсуси в актуальних наукових питаннях та пропонувалися нові теми для подальших полемік. Одеські, острозькі та, звісно, могилянські студенти в Академії створили Острозький клуб вільного інтелектуального взаємобміну з метою неформального спілкування студентства всіх регіонів України та внутрішньої інтеграції молоді України. Учасники Острозького клубу планують долучити до свого проекту студентів із усіх регіонів України і довести, що штучний поділ країни можна легко ліквідувати таким спілкуванням.

Наполегливість та цілеспрямованість молодих науковців із різних регіонів не викликає сумніву в успішності будь-якого запланованого ними проекту, адже, окрім відданості справі, патріотизму та енергійності, їх плани мають наукове підґрунтя. Могилянці почерпнули у студентів Острозької Академії вакуумний простір, який привезли з собою в Київ, щоби показати, які вони «інші». Проте це все лише заохотило до співпраці двох вищих навчальних закладів. Що ж, сподіваюся, що на ентузіазмі, зокрема спудеїв Могилянки це не припиниться.

Ярина Михальонок,
студентка НаУКМА

Автограф

Дзеркало

Коли ти дивишся на мене
І говориш, що життя нікчемне,
Я тихо зітхаю і кидаю на полотно
чорне тіло лілії.

Коли ти дивишся на мене
І говориш, що життя дивне,
Я піднімаюсь із трону і киваю
жовтими іскрами.

Коли ти дивишся на мене
І говориш, що життя байдуже,
Я обв'язую руку сірою мотузкою і
пускаю у море кораблі.

Коли ти дивишся на мене
І говориш, що життя вічне,
Я виблискую маятником білому
спраглому пустельнику.

Коли ти дивишся на мене
І говориш, що життя квітне,
Я розплющую очі червоною німотою
і розриваю самотність

Там де я – відображення,
там я – твоя тінь...

Попіл накинув на землю сині очі:
Луп-луп...
Погляд вовчиці бігає у лісі –
Мова завмерла в очікуванні вовчегат,
Які подарують світові нові слова.

Кінь...

Син століть...
Сама граційність...
Невблаганний перед словами
прилуки...
Вільний і завжди нічий...
Батько степів...
Творіння безсоромця...

Ярина Михальонок,
студентка НаУКМА

Публікації

Чому проколюлись соціологи? (Коментарі Володимира Паніотто та Валерія Хмелька) // «Український Сервер програм» – 2006. – 2 травня, <http://www.programy.com.ua/ukr/analytics/1344/>

Указ Президента України № 340/2006. Про деякі питання впорядкування діяльності консультативно-дорадчих органів при Президенті України // Офіційний сайт Президента України – 2006. – 3 травня, <http://www.president.gov.ua/documents/4298>

Редакція «Киевских ведомостей». Лучший студент Могилянки // Киевские ведомости – 2006. – 4 травня, http://www.kv.com.ua/index.php?rub=314?mber_old=3760

Анжела Афоніна. Київська самовизначеність... // Хрещатик – 2006. – 4 травня. – С. 2, <http://www.kreschatik.kiev.ua/?id=2858&page=2>

Наталія Шульга. Наука і релігія – віч-

НаУКМА в інформаційному просторі

на полеміка над основами людського буття // Освіта – 2006. – 4 травня, <http://www.experts.in.ua/analytics/document5581.shtml>

Вадим Менжулін. Українські корені Зигмунда Фрейда // Україна молода – 2006. – 5 травня, <http://www.umoloda.kiev.ua/number/667/169/24232/>

Яна Аджимуратова. Вячеслав Брюховецький: «Если в названии учебного учреждения есть слово «международный», «планетарный» или другие подобные словеса, то это – всего лишь «мыльный пузырь» // Освітній портал – 2006. – 4 травня, http://www.osvita.org.ua/articles/?article_id=64

Юлія Кацун, Олена Яхно, Ганна Хрипункова, Ірина Єгорова. Хто такі «юльфани»? // День – 2006. – 4 травня, <http://uv.ukranews.com/r6/massmedia/review/article.html?id=24142>

Дана Романець. Українські корені Зигмунда Фрейда (інтерв'ю з Вадимом Менжуліним) // Україна молода – 2006. – 5 травня. – С. 19.

Редакція «Демократичної України». Американець, якому боліла Україна // Демократична Україна – 2006. – 6 травня. – С. 3.

Тарас Марусик. Жан-Поль Віллем: «Україна перевіряє факт релігійного розміття Європи» (коментар Костянтина Сігова) // Шлях Перемоги – 2006. – 10 травня. – С. 5.

Дмитро Дроздовський. Детонатор (у)мовної демократії // Слово просвіти – 2006. – 11-17 травня. – С. 3.

Дмитро Дроздовський. Перед обличчям космосу // День – 2006. – 13 травня.

Олександр Артеменко. У прокрустовім ложі системи вищої освіти // Дзеркало тижня. – 2006. – 13 травня. – С. 13, <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/597/53368/>

У Києві було презентовано фонд Ахметова // ForUm: Новини України – 2006. – 16 травня, <http://ua.forua.com/ukraine/2006/05/16/183454.html>

Новини Фонду «Відродження». Нова книжка про теорію і практику аналізу політики // Фонд «Відродження» – 2006. – 17 травня, <http://www.irf.kiev.ua/ua/?doc:int=2465>

Дмитро Дроздовський. Невидима мовна смерть // Слово Просвіти – 2006. – 18-24 травня. – С. 5.

Джеймс Мейс - американець з українським серцем - у дзеркалі українського «пофігізму» // Інший бік – 2006. – 19 травня, <http://otherside.com.ua/news/detail.php?lang=1&id=4386>

Новини «Connect!». Сетевая Киево-Могилянская академия // Connect! - 2006. – 19 травня, <http://www.connect.ru/newsdetail.asp?id=7790>

Катерина Щоткіна. Шлях до істини без дороговказу // Дзеркало тижня – 2006. – 20 травня. – С. 16, <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/598/53405/>

Станіслав Кульчицький. Суспільство її держава на терезах історії // День - 2006. – 20 травня. – С. 4.

Дмитро Дроздовський. Голос правди: Перекладач Віра Річ святкує 70-річний ювілей у Києві // UAport: новини України – 2006. – 21 травня, <http://maidan.org.ua/static/news/2006/1147902499.html#search>

Валентин Лабунський. У гості до спудеїв Могилянки // Свобода. – 2006. – травень

Микола Славинський. В'ячеслав Брюховецький: «Найкраща політика для всіх, хто навчається в Могилянці, - здобуття фундаментальних знань» // Віче – 2006. - № 7-8. - травень.

Віра Перцова. Брюховецький та Попович працюватимуть із Ахметовим // Газета по-українськи - 2006. - 23 травня. - С. 4.

Данило Іванів. Великий «помаранчево-синій» «дерібан» почався? // Україна молода - 2006. - 24 травня. - С. 4. В. Брюховецький, М. Жулинський, Г. Скрипник, В. Смолій, С. Кульчицький, В. Шишкін, М. Попович, В. Панченко. Держава має зробити рішучі кроки проти утисків української мови (звернення до Президента України) // Шлях Перемоги – 2006. - 24 травня. – С. 2.

Оксана Цісик. Мін'юст хоче багато державних свят // Газета по-українськи – 2006. – 24 травня, <http://www.gpu-ua.info/print.php?id=113383>

Осип Зінкевич. Лауреати видавництва „Смолоскип” 2006 року // Літературна Україна – 2006. – 25 травня. – С. 2.

Ольга Стоян. Благовіщенська церква Могилянки // Вечірній Київ – 2006. – 25 травня. – С. 16.

Олена Усенко. Хто у слюсарі піде – матиме роботу // Молодь України – 2006. – 25-31 травня. – С. 19.

Мар'яна Мигдаль. Легенда маркетингу Філіп Котлер – уперше в Україні // Без Цензури – 2006. – 25-31 травня. – С. 2.

Дмитро Дроздовський. «Євангеліє від ластівки Ірини Жиленко» // Слово Просвіти – 2006. – 25-31 травня. – С. 14

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2006 р. № 233-р. Про призначення академічної стипендії Кабінету Міністрів України студентам вищих навчальних закладів та аспірантам // Вільний Молодіжний Портал – 2006. – 26 травня, <http://www.fri.net.ua/loadnews.php?id=1975>

Редакція «Обіжника». Ми є свідками великого прориву // Обіжник – 2006. - № 23. - травень.

INSEAD та Києво-Могилянська бізнес-школа розпочинають спільну програму My Globe // Комп'юньон – 2006. – 26 травня-1 червня. – С. 26.

За матеріалами Укрінформу. Пропозиції науковців // Урядовий кур'єр – 2006. – 27 травня. – С. 16.

Сергій Следзь. Раніше підручники з маркетингу, нині музейні експонати // Дзеркало тижня – 2006. – 27 травня. – С. 10, <http://www.zn.kiev.ua/nn/show/599/53488/>

Олена Яхно. Президентська кампанія

вже почалась? // День – 2006. – 27 травня, <http://uv.ukranews.com/r6/massmedia/review/article.html?id=25290>

Тетяна Крон. Синтез словесного й візуального // Демократична Україна – 2006. – 30 травня. – С. 10.

Телерадіоефіри

Тетяна Андреева, Ірена Карпа та Анастасія Безверха. Про легалізацію легких наркотиків (Коментарі доцента Школи охорони здоров'я НаУКМА Тетяни Андреевої щодо питання легалізації легких наркотиків). Радіо «Ера». 2006. 5 травня, <http://era-fm.net/programs/55/932>

Юрій Мицик. Віктор Бrehуненко. Нові книги. Радіопрограма «Історія: правда і міфи». Третій канал. 5 травня.

Юрій Мицик. Друга світова війна. Радіопрограма «Історія: правда і міфи». Третій канал. 9 травня.

Ірена Грига. Радіопрограма «Друга спроба». Третій канал. 12 травня.

Юрій Мицик. Віра Соловйова. Радіопрограма «Історія: правда і міфи». Третій канал. 12 травня.

Галина Бабій. Публічна лекція Івана Сергієнка в НаУКМА. Радіо «Ера». 15 травня.

Галина Бабій. Стипендійний фонд НаУКМА. Ранковий ефір на „ЕРА” радіо. 26 травня.

Інформація. Школа охорони здоров'я НаУКМА. 5 канал. Новини. 29 травня.

Анастасія Віхруч. Стипендійний фонд НаУКМА. Всесвітня служба радіо. Українська редакція. 29 травня.

Над випуском працювали:

Дмитро Дроздовський

Жанна Безп'ятчук

Іван Жежера

Анатолій Поліщук

Олеся Гоменюк

Олена Дмитрик

Ярина Михальонюк

Світлани Сергія Росіньського

